

Ke stažení ZDARMA od 16. srpna 2018

 eCanis.cz

08/2018

Široké srdce, do kterého se vejdou všichni!

Dogdancing, jak na to!

Kastrace ano, či ne?

Stopujeme přesně!

Coton de Tuléar

Nadýchaný obláček s duší rošťáka

 eCanis.cz

on-line na www.eCanis.cz

Milí čtenáři,

čas neúprosně letí. Pro mne kdysi jako pro malé dítě byly dva měsíce prázdnin dlouhé a plné dobrodružství. Dnes mám pocit, že tyto letní dny utečou skoro tak rychle, jako vyprchá ranní rosa za slunečného rána. Letošní léto je opravdu parné, obrovská vedra sužují prakticky celou Evropu a nejen ji. Stále bojujeme s horkem a s tím, jak se svým psím parťákem pracovat, abychom mu „díky“ počasí nějak neublížili. A proto tentokrát jako první upozorním na naše veterinární téma s názvem „Pozor na přehřátí organismu!“. Určitě vám tento velmi aktuální článek poradí a otevře obzory.

Pojďme si ale také představit hlavního „hrdinu“ měsíce srpna. Je jím konečně po dlouhé době představování velkých plemen pejsků malý, a to coton de Tuléar. Poutavý portrét pro nás zpracoval Tom Houdek. Věříme, že se vám bude líbit. Nezapomínejte, že si pak každý čtvrtek u nás můžete přečíst také rozhovor s jeho chovateli. Druhým velmi pozoruhodným plemenem, které vám tento měsíc představíme, je malý hrubosrstý vendéský baset. Uvidíte, že toto báječné plemeno je nejen skvělým loveckým psem.

V oblíbené rubrice „Chov“ opět nalezneme velmi zajímavá témata. Nejprve jsme chovatelům různých plemen položili záladnou a často diskutovanou otázku týkající se kastrace psů. A druhým okruhem, jemuž se budeme věnovat, je již slibovaná plemenitba z pera Ing. Ludka Nováka, tentokrát zaměřená na řízení chovu.

A čekají na nás opět oblíbené seriály. Pravidelní čtenáři vědí, že u nás běží již dva měsíce nový seriál o první pomoci psům. Tentokrát nás Kateřina Šponarová naučí, jak psovi účinně pomoci při zlomenině, a jak tento problém vůbec poznat. Naše psí kadeřnice Jarmila Kašparová se však nebude dívat vyloženě jen na chloupky, ale poví nám, jak se postarat o starého psa. Katka Houšková nás opět zavede do tajů stopování. A Markéta Kuncková nám předvede, jak se tančí se psy.

Přátelé, věříme, že vás ani naše srpnové číslo nezklame a uděláte si na nás čas i v tak horkých letních dnech. Přejí vám krásný zbytek prázdnin!

Za redakční tým

Iveta Panýrková
panyrkova@ecanis.cz

PES NA TITULNÍ STRÁNCE

Ch. Vendia Cotons Mississippi Kisses

nar. 8. 6. 2017

o. Cava Coton's Winter Surprise
m. Jespersen's Seraphina

chov. Emilie a Cathrine Andersen
maj. Ludmila Schaferová

Obsah čísla 8/2018

2 Úvodník

Plemena

4 Nadýchaný obláček s duší rošťáka – to je cotonek! / Tom Houdek

8 Široké srdce, do kterého se mu vejdu všichni lidé i všichni psi/ Ing. Jiří Formánek

12 Kdo je kdo?

Chov

14 Chovatelé, co říkáte? „Kastrace ano, či ne?“

18 Organizace a selekce v chovu psů – Řízení chovu /Ing. Luděk Novák

První pomoc

20 Zlomeniny u psa a poskytnutí první pomoci /Kateřina Šponarová

Pachové práce

21 Stopujeme přesně – 10. díl /Kateřina Houšková

Dogdancing

25 Dogdancing , jak na to? – 2. díl / Markéta Kuncková

Veterina

27 Pozor na přehřátí organismu! / MVDr. Lucie Veselá

BARF

28 Začínáme barfovat - jak na to? / Kristýna Koubová

Péče o psa

29 Když pes stárne.../ Jarmila Kašparová

Útulky

31 Už jsem se na to utrpení a bezpráví nemohla dívat! / Iveta Panýrková

Tiráž

Nadýchaný obláček s duší rošťáka – to je cotonek!

Coton de Tuléar je známý také jako bavlníkový pes z Madagaskaru. Tuto svou přezdívku zřejmě získal ještě ve své domovině, kde se často pohyboval v okolí bavlníkových plantáží a jeho srst je také podobně nadýchaná a heboučká. Pojďme tedy společně po stopách tohoto úchvatného plemene...

Historie plemene je opředená legendami...

Jedna z legend vypráví o ztroskotané lodi z dob pirátů, bylo to kolem 17. století, kdy psi rodu bišonků, do kterého patří i dnešní coton de Tuléar, přežili a zůstali na ostrově Madagaskar, kde se postupně množili.

Další zprávy nám prozrazují, jak si je oblíbila místní vyšší společnost, ať už z řad kolonizátorů nebo místních vládců kmene Merina. Uvádí se, že plemeno bylo oblíbené u malgašské královské rodiny a říkalo se mu královský pes.

V sedmdesátých letech minulého století probíhaly první importy do Francie a Ameriky. Do Francie jej přivezli francouzští kolonisté a do Ameriky pak Dr. Robert Jay Russell, a to dva psy jmény Jael a Jijy. Jeho otec následně zakládá první chovatelskou stanici v USA „kennel Oakshade“ a Robert sám „kennel Aliká“. Vzniká i první standard plemene, který vytvořil Mr. Louis Petit. První pes se jménem U'Rick má průkaz původu vydaný na Madagaskaru. Do Evropy putují první psi například Okazaki-Pong a James, kterého vlastnila dodnes aktivní chovatelka (CHS d'Ivandry kennel), kdysi působící na Madagaskaru.

Není coton jako coton

Americký standard a evropský standard se liší, a to zejména pokud se jedná o barvu a přírodnější vzhled plemene. Standard FCI byl několikrát poupraven. V USA dále funguje původní chov, a klub zaštiťující plemeno je v rozporu s chovem FCI, kdy Američané obviňují mimo jiné chovatele z Evropy z přimíchávání jiných plemen ke zvýraznění líbivosti. Americký původní standard rovněž ve svém znění počítá s takzvanými tall cotony, kteří se prý vždy vyskytovali na Madagaskaru a jsou na výrazně

vyšších nohách.

Chov v Evropě v počátcích vede Francie a vzápětí se přidává i Belgie, Itálie, Německo a Finsko. Chov v USA jde několika směry pod záštitou více klubů a dochází tam k mísení krve evropského chovu s původním americkým a zároveň k vyhraněnosti klubů a chovatelů. Někde tedy převládá evropský chov se standardem FCI a jinde jsou oproti tomu odchylky a zároveň klub postavený výhradně na původních psech včetně dalších importů výhradně z Madagaskaru.

Jak to bylo u nás...

V roce 1990 se v Brně konala Světová výstava psů. Já jsem ji tehdy jako kluk navštívil se svojí maminkou a tam jsem také uviděl mě do té doby naprosto neznámé plemeno, které nám moc připomínalo našeho křížence Jetynku. Byl jsem okouzlen a okamžitě jsem prohlásil, že takového pejska chci. Psi předvádění tehdy na výstavě pocházeli z legendárních chovatelských stanic Woodland Cottage a Diabolo Swing.

Začátky nebyly jednoduché

Zkoušel jsem tedy kontaktovat chovatele ve Francii, konkrétně chovatelkou stanic Diabolo Swing a popptávka zůstala bohužel bez odpovědi. Zdroje informací v té době byly pramalé. První článek o plemeni vyšel až v roce 1994 v časopise Světem zvířat, tedy dva roky poté, co se u nás narodil první vrh. V době svého pátrání po štěňatech jsem ale našel inzerát od Marty Dlabolové (CHS Modrá písnička) se zněním: „Kdo by měl zájem o plemeno coton de Tuléar?“ Paní Martě jsem tedy napsal dopis. V témže roce paní doktorka Vlková po pobytu s manželem na Madagaskaru přivezla do tehdejšího Československa první cotonky a to fenku Nicku a pejska Kaniho. Já jsem si pořád psal a telefonoval s Martou Dlabolovou a domlouvali jsme se na importu z v té době nejprestižnější belgické chovatelské stanice Woodland Cottage. Nakonec jsem „díky“ finanční náročnosti upustil od importu nebo spolujitelství. Paní Dlabolová však

přivezla fenky Pulcherie a Pandoru a psa Queense. Paní Hodová pak importovala fenku Quatsiope a psa Quovadise. Všichni pocházeli z Woodland Cottage. Já jsem si zamluvil fenku z prvního vrhu. Ten se narodil koncem roku 1992 v chovatelské stanici Modrá písnička po Pulcherii, avšak pouze jedna fenka. Další rok jsem pak odjel na pracovní pobyt do Francie a tam jsem v časopisech hltal vše o cotoncích. Po příjezdu zpět domů jsem konečně získal vytouženou fenku Berorohu Modrá písnička, která se posléze stala i první interšampionkou plemene. Po domluvě s paní Dlabolovou jsem odkoupil ještě v té době již pětiletou Pulcherii. V roce 1992 Jan Kraus rovněž přivezl fenu Lime Wood's Coton Aimee le Deuxieme původem z Dánska a psa Sörreds Paraiso Svedois Chef původem ze Švédska a po čase měl k dispozici ještě vypůjčeného psa Sörreds Paraiso Egayer. Dalšího psa jménem Kin-Sei Rutley původem z Finska k nám importovali manželé Šimůnkovi. V roce 1996 byl zakoupen ještě jeden pes, a to Ultra of Woodland Cottage.

Sny se plní nejen Vánocích...

V roce 1995 jsem odchoval svůj první vrh a v roce 1998 jsem vycestoval na první zahraniční krytí psem Justin the Valaury's Cottage. V té době jsem měl dva velké sny, do budoucna jsem chtěl získat psa z chovatelské stanice Diabolo Swing a potom ještě přímý import z Madagaskaru nebo z USA na čistě malgašských psech. Tyto sny se mi splnily až za spoustu let.

Český chov, dobrý chov

Chov v Čechách je od počátku na velmi dobré úrovni a bylo tomu tak vždycky. Nejprve bylo plemeno zastřešeno Klubem málopočetných plemen, avšak v současné době je chov řízený Klubem Coton de Tuléar, z. s. Psi v majetku českých chovatelů občas zazáří na prestižních akcích, jako jsou evropská nebo světová výstava. Sem tam se objeví výjimečný jedinec, jindy i při kopírování zahraničního chovu příroda překvapí. Dochází u nás i k dalším krytím v zahraničí a také k importům. Někteří z těchto psů se v chovu prosadí výrazně a jiní již méně nebo vůbec. K uchovnění u nás nyní musí pes absolvovat alespoň jednu výstavu pod záštitou klubu, dvě zdravotní vyšetření (vyšetření kolenního kloubu a očí) a bonitaci. Vzhledem k tomu, že v mnoha zemích je zodpovědnost za chov na chovateli a funguje to tak, myslím, že i u nás by to šlo a možná by ubylo psů bez průkazu původu a třeba by budoucí majitelé pak lépe vybírali a nezajímala by je jen cena štěňátka. O jedince z Čech je však zájem i v cizině a není to jen kvůli ceně. Jediné, za čím trochu pokulháváme, je výstavní kondice, ta je však leckdy dána lokalitou, ve které cotonek žije. Zase na druhou stranu je dobře, že doposud nikdo z majitelů českých cotonků nedává větší váhu kvalitě srsti nad kvalitou života svého pejska a jeho přirozeností. Na druhou stranu, a to bohužel, všude ve světě panuje mezi chovateli nevráživost, pomluvy, ziskuchtivost a to ubližuje spoustě plemen, obzvláště v době sociálních sítí.

Tělem i duší klaun

Coton de Tuléar má úžasně přizpůsobivou povahu, a to je jeden z jeho hlavních znaků. Cotonci milují pohyb a hry až do vysokého věku. Správný představitel plemene je veselý a měla by být radost se na něj koukat při jeho pohybu. Je mi líto, že snaha některých zahraničních chovatelů o extrémně dlouhou srst vlastně utápí výraz sportovního veselého pejska. Pro mě je coton pořád

hlavně tím rošťákem, který je kouzelný směskami barevných odstínů své srsti a svou přirozeně klaunovitou povahou.

Barvy, barvičky...

Jeho srst může být v mládí mnohobarevná s převládající bílou. V dospělosti by měla barva zesvětlat do šmouh s lehkým nádechem původní barvy a nikde na těle by neměl zářit jasně ohraničený flek, a právě toto ho dělá tak zajímavým. Já osobně nikdy nepreferoval bílé psy a měl jsem vždy radost z narození barevného štěňátka. Další výhodou tohoto plemene je skutečnost, že není cítit jako většina ostatních psů. Cotonci prostě voní a jejich srst vydrží dlouho čistá, protože i když se pes umaže, tak se špína vyčeše nebo opadá a opět vypadá jako nadýchaný obláček.

Srsti je třeba se věnovat...

Péče o srst spočívá v důkladném vykartáčování a pročesání, a to minimálně jednou týdně. Údržba rozhodně není nenáročná, a i když v dnešní době funguje mnoho salonů pro psy, majitel by k ní měl přistupovat zodpovědně a rozumně a pejska hned od maličkého štěňátka cíleně trénovat k manipulaci. Běžná péče jako je stříhání drápků, čištění uší a zubů, česání, koupání apod. by mělo probíhat nekompromisně a v klidu bez emocí majitele i ostatních členů rodiny. Kosmetiku, kartáče a hřebeny je rozumné kupovat co nejkvalitnější. Usnadní to potom práci, problémy a ve finále i finance. Srst se může, ale nemusí upravovat stříhem, v tomto případě platí co chovatel, to názor. Já osobně si myslím, že lehčí zastříhnutí a modelace srsti cotonkovi prospívá, ale rozhodně není nezbytně nutná. V některých obdobích života může být údržba problematičtější (vlivy počasí, výměna štěněčí srsti, u fen během hárání a po porodu apod.), je však důležité se k tomu postavit a nezanedbat ji.

Výchova cotonka je jednoduchá!

Většina pejsků s radostí poslouchá své majitele. Pokud budu mluvit za svoje psy, tak samci jsou urážlivější než fenky a také více citliví. Výchova by měla probíhat hlavně formou hry a jasných pravidel. Tito psi nemají rádi křik a dril. Coton také neodtěžuje svého majitele, aby si vyžádal jeho pozornost, ale je šťastný, když mu ji majitel věnuje. Socializace z mého pohledu probíhá bez ohledu na stáří štěňátka. Do jednoho roku by však měl majitel svého psa rozumně vystavit co největšímu množství různých podnětů. Coton pak dokáže vyhodnocovat situace a být příjemným společníkem. Moji psí kluci mají ochranné sklony a brání mě, rodinu i smečku. Na tohle chování je potřeba dát pozor a podobné situace předvídat. Cotonci se používají na canisterapii a jsou vhodní k většině psích sportů, které probíhají formou hry a zábavy, a které odpovídají jejich velikosti.

Jsou dlouhověcí a vitální

Cotonci se dožívají vysokého věku. Fenka Ankinany z mého prvního vrhu se dožila úctyhodných devatenácti let. Moje Pulcherie byla natolik vitální, že se mnou až do věku patnácti let jezdila jako veteránka na výstavy a byla často nejstarším psem ze všech veteránů. Nemoci se u tohoto plemene vyskytují v průměrné míře jako u kteréhokoliv jiné rasy. Při zařazování jedince do chovu a dále pak ve věku sedmi let se provádí vyšetření na oční onemocnění. Dále je povinné ještě vyšetření kolenního kloubu. Někteří chovatelé podleli trendu genetických testů a myslí si, že čím více genetických vyšetření pejskem absolvují, tím lépe a draž prodají štěňátka jako ta zdravější. Jenže geny neustále mutují. Já osobně vidím, že chov po staletí fungoval i bez genetických testů. Určitě je super možnost je využít, ale ne spolu pářit jen psy s co nejvíce testy s výsledkem čistý. Každý však tuto problematiku vnímá jinak.

Hodí se téměř ke každému

Cotonek je určitě jedno z plemen, které se hodí pro každého, kdo bude ochotný si s ním hrát a nebude ho brát jen jako módní doplněk. U mě byl coton láskou na první pohled a na celý život!

Tom Houdek

CHS „Přátelé Jetynky“

Foto: archiv Toma Houdka a Ludmily Schaferové

Země původu: Madagaskar

Patronát: Francie

Skupina FCI: 9. skupina FCI – Společnější a malí psi

Použití: Společenský pes

Celkový vzhled: malý společenský pes s dlouhou bílou srstí vatové struktury srsti, kulatých tmavých očí a inteligentního výrazu.

Barva: Základní barva bílá. Stopy světle šedé (směs z bílých a černých chlupů) nebo nádech plavé (směs z bílých a plavých chlupů) jsou povoleny na uších. Na ostatních částech těla se takové stopy tolerují, pokud neruší celkový bílý dojem srsti. Nevyhledávají se však.

Výška: psi 26 až 28 cm s tolerancí 2 cm nad a 1 cm pod tuto míru; feny 23 až 25 cm s tolerancí 2 cm nad a 1 cm pod tuto míru.

Váha: psi 4 až maximálně 6 kg; feny 3,5 až maximálně 5 kg

Kontakt: Klub Coton de Tuléar, <http://klubcoton.cz/>

Standard: č. 283 naleznete na www.ecanis.cz

Široké srdce, do kterého se mu vejdou všichni lidé i všichni psi!

V poslední době se malí hrubosrstí vendéeští baseti začínají zabydlovat v povědomí pejskařů do takové míry, že mnoha zkušeným návštěvníkům výstav již nedělá problémy správné pojmenování a zařazení jeho příslušníků. Přesto se stále ještě často stává, že náhodný kolemjdoucí při pohledu na veselého střapatého rošťáka „potěší“ jeho majitele pochvalným úsudkem o roztomilém voříškovi.

Název plemene

Poněkud delší oficiální název – malý hrubosrstý vendéský baset (Petit Basset Griffon Vendéen) výstižně popisuje základní charakteristiky příslušníků tohoto plemene. První přídatné jméno v názvu upozorňuje, že se jedná o malého psa velikosti 34 až 38 cm kohoutkové výšky, na rozdíl od jeho většího „bratrance“, jehož rozměry se pohybují od 39 do 44 cm a nazývá se velký hrubosrstý vendéský baset (Grand Basset Griffon Vendéen)). Další označení „hrubosrstý“ vypovídá o struktuře jeho osrstění. Drsná srst s hustou podsadou činí tohoto psa otužilým a chrání jej před nepohodou počasí i před trny hustých křovin. Třetí část názvu „vendéský“ upřesňuje lokalitu jeho původu. Oblast Vendée se nachází na západním pobřeží Francie, mezi Bretaní a Gaskoňskem. Konečně slovem baset je označena specifická skupina nízkonohých honičů.

Používané mezinárodní označení zní Petit Basset Griffon Vendéen, zkráceně PBGV. Ve Spojených státech jej nazývají jako „Petits“, v Anglii jako „Griffs“ nebo „Roughies“, v Dánsku „Griffs“ nebo „Petits“. U nás mluvíme o příslušnících tohoto plemene jako o vendéenech nebo vendéenáčcích, případně v klubovém slangu příslušníků Klubu chovatelů honičů jako o „chlupatých“.

Starobylý původ

Vendéeští hrubosrstí baseti jsou francouzským plemenem loveckých psů se starobylou historií. Region Vendée, ze kterého pocházejí, patřil k lokalitám s hojným výskytem zvěře, kde byla lovu a chovu vhodných loveckých psů od nepaměti věnována zvláštní pozornost. Menší smečky těchto houževnatých a odolných psů hledaly ve zdejších obtížném terénu, v houštinách a porostech ostružin králíky, zajíce a lišky a naháněly je na čekající lovce. V průběhu času zde vznikla řada plemen

loveckých psů s příznačnými rysy povahy – hlasitostí na stopě, vytrvalostí, vrozenými instinkty a citem pro pachovou práci. Z vendéských hrubosrstých psů se do dnešní doby zachovaly čtyři plemenné varianty – malý hrubosrstý vendéský baset (Petit Basset Griffon Vendéen), velký hrubosrstý vendéský baset (Grand Basset Griffon Vendéen), malý hrubosrstý vendéský honič (Briquet Griffon Vendéen) a velký vendéský grifon (Grand

Griffon Vendéen).

Honiči z této části Francie patří k nejstarším loveckým psům.

Používali je již starověcí Galové a pocházejí přímo od blíže nespecifikovaných bílých psů z jihu. V případě vendéských grifonů se uvádí, že první zmínka o jejich původu a nejbližších předcích je datována kolem roku 1200. Z této doby nalezneme první zprávy o smečce otterhoundů, kterou vlastnil francouzský král. Tato zvířata pocházela pravděpodobně ze smeček francouzských hrubosrstých psů z Bretagne, Vendée a Nivernais. K předkům vendéských grifonů patří legendární „King's White“ – bílí královští velcí griffoni krále Ludvíka IX. (1215 – 1270), šedí griffoni sv. Ludvíka z Bresse, bretaňští plaví honiči, černočervení psi sv. Huberta z Arden a bílotřísloví

italští honiči. V některých pramenech z 12. století se uvádí jako jeden z prvních chovatelů Francois Rabelais, královský kronikář – písař (francouzsky greffier). Odtud se z „Greffier dogs“ (tedy „písařovo psů“) časem stali „Griffons“. Z počátku toto jméno bylo užíváno pouze pro několik výborných psů ze smečky tohoto chovatele, ale v průběhu let se stalo charakteristickým označením pro hrubosrsté lovecké psy. Několik griffonů dostal darem i král Ludvík XII., jemuž prý tito psi připravili spoustu radosti a krásných loveckých zážitků. Proto byli zmiňováni i jako plemeno „Chiens Blanc du Roi“ – bílí královští psi. Některé prameny uvádějí, že původ vendéeských hrubosrstých basetů lze vystopovat do 16. století a jejich prapředkem je větší a mohutnější Griffon Vendéen. Toto potvrzují i historické údaje vypovídající o Karlu IX. (1550 – 1574), který všechny tyto staré francouzské rasy psů používal při svých královských lovech. Zhruba v polovině 19. století se zmiňuje Le Gayeur o třech typech honičů chovaných v regionu Vendée, z nichž jeden popis se hodí pro baseta. Pozdější zprávy jsou z konce 19. století a popisují již psy téměř takové podoby, kterou známe dnes. V roce 1885 byl na výstavě v Paříži oceněn cenou presidenta republiky jako nejlepší baset Francie trikolorní hrubosrstý baset – chovný pes „Royal Combattant“ z majetku hraběte Christiana d’Elve, předsedy prvního Klubu francouzských basetů. Významný chovatel artézských basetů pan Le Couteulx de Canteleu píše v roce 1890 o pozoruhodných basetech chovaných v malém množství v departementu Vendée. Tito psi střední velikosti měli hrubou srst bílého zbarvení se žlutými a šedými skvrnami, nepříliš dlouhé, silné tělo a byli velmi vytrvalí. V této formě byli známí již v 50. letech 19. století a byli mezi chovateli-lovci oblíbeni hlavně pro svoji vytrvalost a tradovalo se, že vydrželi lovit bez přestávky po dva až tři dny od rána do večera. Vendéeští basset-grifoni nebyli v té době ještě exteriérově ustáleným a konsolidovaným plemenem. Chov byl velmi variabilní z hlediska velikosti, typu i osrstění. Na jedné straně se objevovali jedinci s krátkou srstí, jiní zase měli dlouhou jemnou srst. Dnešní dělení na dva typy – malý a velký hrubosrstý vendéeský baset však neexistovalo.

Dlouhá cesta k cíli

Až do druhé poloviny 19. století nebyl v rámci vendéeských hrubosrstých basetů podniknut žádný pokus o typizaci. Na francouzských výstavách v té době rozhodčí posuzovali předváděné psy pouze subjektivně až do konce roku 1898, kdy byl navržen a posléze přijat první oficiální standard pro francouzské hrubosrsté bassety panem Paulem Dezamy, který se v roce 1907 stal prvním

presidentem nově založeného Club du Basset Griffon Vendéen. Rodina Dezamy se zasloužila o ohromný pokrok v chovu a stala se synonymem pro tyto psy ve Francii. V průběhu tří generací zformovala pravidla chovu, založila zmíněný chovatelský klub, napsala definitivní standard a od roku 1907 až do roku 1985 její příslušníci nepřetržitě vykonávali funkci presidenta klubu. V roce 1909 rozlišoval standard pro BGV dva typy lišící se pouze rozměry a utvářením postoje předních končetin. Sám Paul Dezamy osobně nechoval Petits, ale byl předním chovatelským znalcem. Byl to jeho zeť Abel Dezamy, kdo napsal v roce 1951 první standard zaměřený speciálně na malé hrubosrsté vendéeské bassety. Do té doby byly oba typy, velký i malý hrubosrstý basset popsáni v jednom standardu a křížení mezi sebou. V roce 1972 až 1975 zásluhou třetího presidenta klubu pana Huberta Dezamy bylo toto křížení prakticky zastaveno a od roku 1977 bylo francouzským klubem zakázáno. Výsledky dlouhodobého křížení těchto dvou typů s rozdílnými tělesnými rozměry a dalšími charakteristickými znaky způsobilo však, že se ještě dlouhou dobu objevovaly ve vrzích oba typy štěňat.

V honitbě ďábel, doma anděl!

Toto přirovnání uváděné ve standardu plemene výstižně charakterizuje vášnivý zájem vendéenů o stopu zvěře. Na jedné straně tuto vlastnost uvítají všichni myslivečtí kynologové, na druhé straně vzbuzuje jisté obavy u zájemců, kteří nehodlají tyto psy využívat v lovecké praxi. Pravda je někde uprostřed. Při loveckém výcviku je nutno tyto vrozené vlastnosti systematicky rozvíjet výcvikem s důrazem na poslušnost, protože bezhlavě honící lovecký pes bez dalších potřebných vlastností nepřináší svému

vůdci žádný užitek. V žádném případě však tyto psi nejsou agresivními zabijáky zvěře, ostrými daviči, nýbrž specialisté na stopu, při které využívají svůj vynikající nos, pohyblivost a zájem o pachovou práci. Podle mých zkušeností u tohoto plemene převažuje zájem o sledování a držení stopy zvěře nad ostrostí a tvrdým zakončením dosledu pronásledované zvěře, k čemuž ostatně tyto psi nemají u spárkaté zvěře ani dostatečné fyzické předpoklady. Chovatelé, kteří vendéeny nehodlají využívat v lovecké praxi, a kteří preferují jejich další ideální společenské vlastnosti, pak musí využít jejich ochotu ke spolupráci při základním výcviku, potlačit jejich lovecký instinkt a nabídnout jim dostatečné uplatnění v jiné činnosti.

Původní skvělé lovecké vlastnosti prokazuje dodnes ve světě řada vendéenů.

Pro svůj vrozený vášnivý zájem o stopu zvěře, přirozenou hlasitost na stopě, vynikající nos, vytrvalost, obratnost a pohyblivost jsou v současné lovecké praxi využíváni především pro práci při dosledu zvěře a pro nahánění v hustých nepřehledných porostech. Z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že dosled spárkaté a černé zvěře s malým hrubosrstým vendéeským basetem je zážitkem, který potěší i náročného mysliveckého kynologa. Je škoda, že u nás však spočteme tyto pracovní vendéeny na prstech. Podle mého názoru je důvodem malá informovanost myslivců a kynologů o výborných vlastnostech tohoto plemene, které je zatím velice málo početné. Svou roli zde hraje i pochopitelná konzervativnost myslivců, kteří preferují tradiční lovecká plemena, se kterými mají dostatek zkušeností.

Avšak „vendéeňáčci“ vedle těchto vrozených loveckých vloh mají i další dobré vlastnosti, pro které si získávají stále více příznivců jako společenští psi. Jako plemeno psů původně chované ve smečkách jsou naprosto neagresivní vůči ostatním psům a jejich milá, přátelská, veselá a vždy nadšená povaha je řadí k ideálním domácím mazlíčkům. Mimo jiné patří k jejich základním potřebám kontakt se svou smečkou, tj. se svým pánem a členy rodiny. Upozorňuji, že vendéen vyžaduje skutečný fyzický kontakt. Rád se mazlí a kde může, snaží se vetřít do přízně pro pohlazení, podrbání, olíznout tvář pánovi či návštěvě, a ze všeho nejvíc miluje možnost sdílet se svým pánem křeslo či postel.

Srdíčko má otevřené pro každého...

Malý hrubosrstý vendéeský baset není plemenem pro každého. Jeho uličnický vzhled sice nemůže soupeřit s plemeny psů předvádějícími svoji vzcnou eleganci, či vlající osrstění, atletickou muskulaturu nebo impozantní tělesné rozměry, avšak každého, kdo se s ním setká, okouzlí svým šarmem a svojí veselou, nadšenou, přátelskou a zcela nekonfliktní povahou. Jako typický představitel rustikálního prostého plemene zaujme svým rošťáckým vzhledem a veselým živým temperamentem, přitom si však zachovává hrdý a pyšný projev, přičemž přírodní výraz je součástí jeho půvabu. Tito psi přímo dychtí po tom udělat svým pánům radost, za což však chtějí být pochváleni a odměněni. Opravdový milovník psů s dávkou trpělivosti a se smyslem pro humor se s tímto psem nebude nikdy nudit. Jeho milá, přátelská a zcela neagresivní povaha přitahuje stále více lidí, kteří chtějí mít doma společníka, přítele a rodinného miláčka. V zahraničních kynologických materiálech se v souvislosti s vendéeny často užívá slogan, že „Vendéen má v pravém

slova smyslu široké srdce, do kterého se mu vejdu všichni lidé a všichni psi!". Je ideálním a trvalým společníkem pro každého člověka, který jej jednou pohladí. Velice dobře vychází s dětmi, které miluje a trpělivě toleruje i jejich občasné překročení hranic únosnosti her. Typický vendéen se šťastným a inteligentním pohledem představuje vrchol hrlosti a pohotovosti a je vždy nadšeně připraven na cokoli, zejména na hru, dovádění, lov, či jiné aktivity. V žádném případě však není pouze „psíčkem na klín“. Je hravý, veselý, neúnavný, vždy překypuje energií a vitalitou. Nesnáší nudu a potřebuje dostatek pohybu, aby uplatnil svůj temperament, obratnost a pohyblivost. Nemusí to být však pouze lov. V zahraničí se dobře uplatňuje v soutěžích agility, je výborným společníkem při turistice a v současné době se nabízí celá řada nových pohybových aktivit, při kterých by se projevil jeho základní smysl pro spolupráci se svým pánem a radost z pohybu. Pro svou přítulnou a přátelskou povahu jistě nalezne časem prostor i v canisterapii.

« Vendéen je ideálním a trvalým společníkem pro každého člověka, který jej jednou pohladí! »

Bydlet může i v paneláku, ale...

Kvalitní osrstění hrubými pesíky a hustou podsadou ovlivňuje jeho otužilost a poskytuje mu ochranu před nepřízní počasí, ať jde o nízké zimní teploty nebo letní vedra. Přes tuto otužilost není vhodný pro trvalé umístění do kotce. Potřebuje společnost a co největší kontakt s lidmi. Ideální je pro něj dům se zahradou, ale stejně dobře se cítí i v panelové garsonce, pokud mu dopřejete dostatek pohybu a trvalý kontakt se svými lidmi. Jeho vrozenou hlasitost ocení zejména myslivci, není však bezdůvodně „uštěkaný“. Vendéen při svém pobíhání kolem domu a zahrady hlásí vše. Svoji bystrostí, ostrážitostí a permanentní bdělostí upozorní na vše, co se děje, na jakoukoliv návštěvu, či na jakýkoliv pohyb v okolí svého teritoria. Pouze však upozorní, protože vendéeni bezmezně milují lidi a při své přátelské povaze nikomu neublíží. Kdo by chtěl psa na hlídání, musí se obejít bez vendéena, protože ten stejně nadšeně uvítá jakoukoliv návštěvu, ať přichází s dobrými, či nekalými úmysly. Po bouřlivém uvítání příchozích návštěvníků se za chvíli vrátí ke své předchozí činnosti, dále již neobtěžuje, pouze občas již decentně přijde zkontrolovat, zda mu návštěva věnuje stále stejnou přízeň.

Text a foto: Ing. Jiří Formánek

Kdo je kdo?

Krásná světlá nadýchaná srst, roztomilý kukuč a přívětivá společenská povaha – to není jen coton de Tuléar, který nás bude provázet celým měsícem, ale těmito vlastnostmi se vyznačuje celá řada dalších plemen z IX. skupiny FCI. A mnoho lidí často opravdu neví, které je které. Pojďme si je tedy navzájem porovnat...

Coton de Tuleár

Bišonek

Země původu: Francie a Belgie
Klasifikace: IX. skupina FCI – plemena společenská
Výška: 25 až 29 cm.
Hmotnost: Přibližně 5 kg, v proporcích s velikostí jedince.
Zbarvení: Čistě bílá.
Standard: č. 215 naleznete na www.ecanis.cz.

Boloňský psík

Země původu: Itálie
Klasifikace: IX. skupina FCI – plemena společenská
Výška: Psi 27 – 30 cm, feny 25 – 28 cm.
Hmotnost: 2,5 – 4 kg.
Zbarvení: Čistě bílá, velmi lehké stínování v barvě slonové kosti není vylučující.
Standard: č. 196 naleznete na www.ecanis.cz.

Havanský psík

Země původu: Kuba

Klasifikace: IX. skupina FCI – plemena společenská

Výška: od 23 do 27 cm.

Hmotnost: Standard neuvádí.

Zbarvení: Vzácná čistě bílá, plavá v různých odstínech (menší množství černé srsti je přípustné), černá, hnědá, tabáková, rudohnědá. Skvrnky v uvedených barvách jsou povoleny. U všech zbarvení jsou přípustné tříslivé znaky.

Standard: č. 250 naleznete na www.ecanis.cz.

Lhasa apso

Země původu: Tibet

Klasifikace: IX. skupina FCI – plemena společenská

Výška: 25 cm u psů; feny o něco menší.

Hmotnost: Standard neuvádí.

Zbarvení: Zlatá, písková, medová, tmavá grizzle (šedá), břidlicová, kouřová, vícebarevná, černá, bílá nebo hnědá. Všechny jsou rovnocenně přijatelné.

Standard: č. 227 naleznete na www.ecanis.cz.

Maltézský psík

Země původu: Itálie

Klasifikace: IX. skupina FCI – plemena společenská

Výška: Psi 21 – 25 cm, feny 20 – 23 cm.

Hmotnost: 3 – 4 kg.

Zbarvení: Čistě bílá, nádech světlé slonoviny je povolený. Náznak světle oranžového stínování je tolerován, ale nežádoucí, a je považován za nedostatek.

Standard: č. 065 naleznete na www.ecanis.cz.

Foto: wikipedie, Olga Dmejchalová

Chovatelé, co říkáte?

Otázka kastrace fen nebo psů přichází mezi jejich chovateli a majiteli na přetřes poměrně často a má samozřejmě řadu zastánců i odpůrců. Důvody, které k tomuto kroku nás lidi vedou, bývají různé. Kdy je tedy podle vás vhodné k tomuto zákroku přikročit nebo naopak nepřikročit a jaký to má potom dopad na zvíře samotné? Máte s tím případně vlastní dobrou nebo špatnou zkušenost?

Otázka: „Podělte se s námi o svůj názor na kastraci fen, případně i psů? V jakém případě ano, či ne a hlavně proč?“

Jen v krajním případě!

Já jsem zastáncem kastrace až v případě, že je to opravdu nezbytně nutné. Neměla jsem kastované žádné zvíře, tedy kromě malého křížencečka psa. A to kvůli tomu, že jsem měla dvě feny doma a nechtěla jsem, aby je náhodou nakryl a navíc si je ještě nepřiměřeně hlídal před jinými psy. Při jeho pouhých pěti kilech mu šlo mnohdy doslova o život...

Petra Kočibová, CHS Zašovský květ
 chovatelka australských ovčáků a hovawartů
<https://chszasovskykvet.wgz.cz/>

Ku kastrácii treba pristupovať veľmi citlivo!

Kastráciu psov a sučiek považujem za veľký zásah do organizmu, niekedy však veľmi prospešný, alebo život predlžujúci. Pri kryptorchizme je nutnosť kastrácie jasná a nevyhnutná, rovnako ako pri nádorových ochoreniach semenníkov. Polemizovať sa dá o kastrácii pri požiadavke na zmenu správania sa jedinca, kde sa očakáva upokojenie. Z vlastnej skúsenosti – mali sme psa, kříženca bradáča malého, kryptorchida, po kastrácii sa povaha zmenila k horšiemu, síce sa to postupne zmenilo, ale niekedy bol veľmi nevyspytateľný. Zdravotný prínos na sto percent, iný efekt sa nedostavil. Psík sa dožil pekných trinásť rokov. Pri psoch bez takýchto komplikácií by som kastráciu nevyužil.

Pri sučkách je to opäť zdravotný problém, pri ktorom má kastrácia vyriešiť zlepšenie zdravotného stavu, prípadne u sučiek po „fertilmom“ veku, kde je vyššie riziko zápalu maternice. Tam by som kastráciu odporučil. Mali sme záujemcov o šteniatko, ktorí chceli sučku, a chceli ju vykastrovať, keď dospeje, aby neskôr nemali „problém“ s háraním. Tu mám pocit, že je kastrácia zbytočný zásah do organizmu, a odporučil by som radšej psa, ako sučku. Aj keď by som veľmi uvažoval, či vôbec takýmto ľuďom šteniatko zveriť.

Ku kastrácii treba podľa môjho názoru pristupovať veľmi citlivo a pokiaľ ide o zdravotný problém, ktorý kastrácia vyrieši, tak by som ho využil. Iný prípad je kastračný program pri psoch v útulkoch, prípadne v osadách, alebo pri túlavých psoch, kde sa zamedzí bezhlavému množeniu psov, ktorí aj tak skončia opäť v útulkoch, alebo na ulici.4

Marián Umrián, CHS Gibsonova púšť
 chovateľ dlouhosrstých kolíí
www.gibsonovapust.com

Reaguji na to, co „přinese“ život...

Kastrace je významným zásahem do života psa. Pohled na ni je možný z několika stran:

- Fena nebude mít nežádoucí štěňata, bude preventivně chráněná před rakovinou dělohy, mléčné žlázy nebo pyometrou a nebude nás „obtěžovat“ háráním...
- Pes nebude obtěžovat hárající feny, event. se zklidní (pokud není agrese získaná negativní zkušeností), nebude značkovat...
- Jedinec může přibírat na váze, dojde ke zhoršení kvality srsti, z aktivního zvířátka se stane „gaučák“ apod.

Každý musí tedy sám zodpovědně zvážit, jaké jsou jeho priority. Můj přístup k tomuto problému je nastaven asi takto. Mám cca dvacet pět let chovatelskou stanicí kavalír King Charles španělů. Protože mě nebaví možné problémy (viz výše), mám doma pouze feny. Takže odpadá případná kastrace,

nebo nutnost separace jedinice opačného pohlaví. Hárání mých fen mě neobtěžuje, feny využívám v chovu, tudíž mladé jedince nekastruji.

Z příkladů v praxi:

- Měla jsem fenu, které byl při porodu doporučen císařský řez, a domluvili jsme se, že fenku rovnou vykastrujeme, neb to byl její poslední porod. Ušetřili jsme fenu další narkózy při případných potížích (pyometra apod.) Dožila se ve zdraví patnácti let.

- Další fena po posledních štěňatech začala mít psychické potíže při hárání, opakovanou falešnou březost. Tady byla opět po konzultaci na veterině provedena kastrace. Fena se ve zdraví dožila šestnácti let.

Ani jedna z nich nepřibrála na váze, obě jsem krmila stejnými granulemi (ani light, ani senior), ale menším množstvím granulí pro dospělé (adult). Jediným problémem byla změna kvality srsti. Jednu fenku jsem nechávala v salonu prostříhávat, druhá chodila do patnácti let na výstavy, tady jsem měla více práce já.

V současné době mám pětiletou fenku, která má po porodu změny na děloze a byla nám doporučena kastrace. Objednáme termín na podzim a doufám, že bude vše v pořádku. Můj postoj tedy vychází z toho, co „přinese život“. Na to je třeba reagovat z toho, co mě vyhovuje, nebo mě omezuje. Je to, prosím, jen můj soukromý názor a nikomu ho nevnučuji. Reaguje na aktuálně vzniklou situaci u té dané fenky a neřeším nic pouze paušálně. Mám doma také zachráněnou fenu rotvajlera, která není vykastrovaná jen proto, že nemá PP. Prostě ji v době hárání hlídáme a zabezpečíme. Myslím, že je třeba žít tak trochu v souladu s přírodou, a ne si úplně přisuzovat právo rozhodovat za ni. Znovu však zdůrazňuji, že je to jen můj názor, já to tak prostě cítím a své holky miluji.

Luďka Siegrová, CHS Arušava
 chovatelka kavalír King Charles španělů
<http://www.arusava.ic.cz/>

Záleží na situaci, zbytečně však nikdy!

Můj názor na tuto problematiku je čistě účelový a reaguje vždy na situaci, ve které se nacházejí všichni psi, které mám.

Má první fenka, kterou jsem měla jako dítě, šla na kastraci v devíti letech, a to proto, že jí byla diagnostikována cukrovka a bylo nám doporučeno tento zákrok podstoupit. Hormonální změny v organismu feny při každém hárání zhoršují stav cukrovky.

V době, kdy jsem měla doma psa a fenu pohromadě a fenu uchovněnou, rozhodla jsem se pro kastraci psa, který byl bez PP, a nechtěla jsem riskovat nechtěné krytí. Pes se i po kastraci projevoval naprosto stejně jako před ní. Měl stejný zájem o feny, stejný temperament. V podstatě jsem na něm nezaregistrovala žádnou změnu.

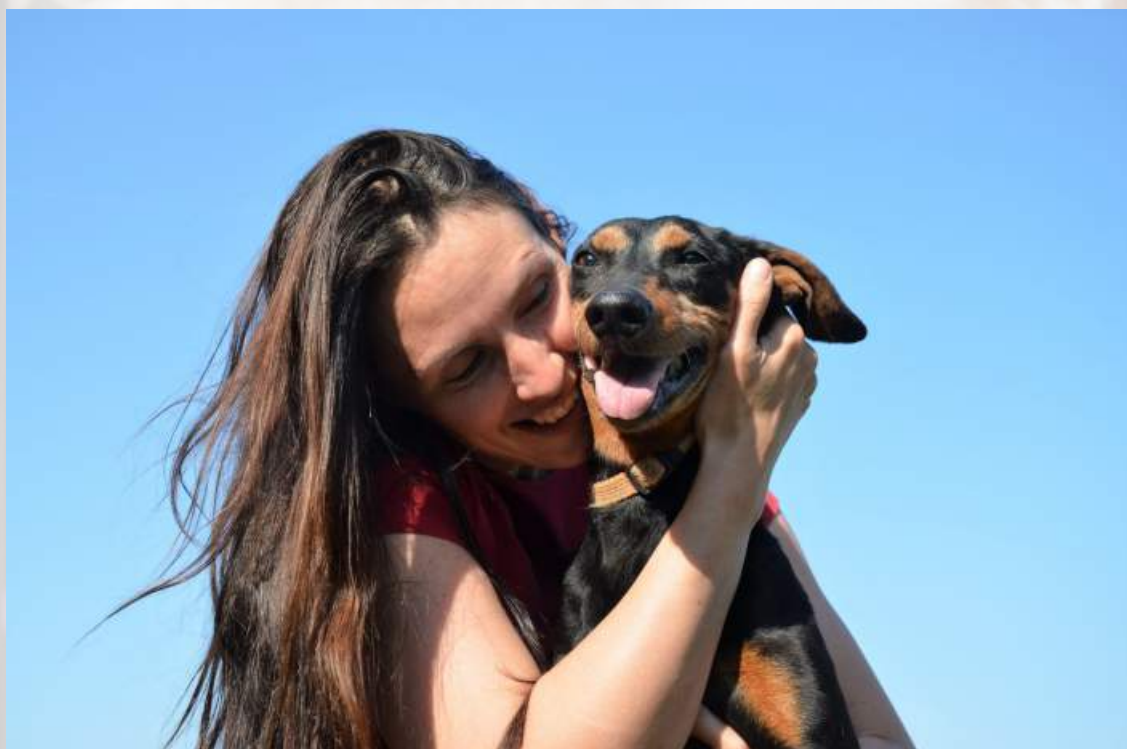
Jen přidám veterinární perličku, když jsem chtěla na veterinární klinice kastraci nechat provést, tak mi bylo řečeno, že mám raději nechat kastrovat fenu. I přes to, že jsem několikrát opakovala, že fena je chovná a budu ji kryt a věnovat se chovu. Nějak jsem dodnes nepochopila, proč je kastrace psa tak společensky nepřijatelná a kastrace feny, což je rozsáhlá operace pod narkózou, je obecně pro společnost přijatelnější, nebo jde čistě o finanční zájmy veterinárních klinik?

Dnes mám doma pět chovných jedinců – psy i feny a jejich chov je bezproblémový. V době hárání fen je však třeba dbát důsledně na izolaci psů a fen. Protože mám psy v kotcích venku a ne v bytě, je to o něco jednodušší, než třeba pro lidi v bytě panelového domu.

« Pohlídat fenu v době hárání přes to, že na ní nikdy nebudu chovat, spadá dle mého názoru do kategorie odpovědnosti za zvíře, které jsem si pořídila! »

Můj názor na všechny operace obecně je stejný, tedy pouze, když je to nutné a vyžaduje to situace, jinak bych své zvíře nevystavovala zbytečné operaci. Pohlídat fenu v době hárání přes to, že na ní nikdy nebudu chovat, spadá dle mého názoru do kategorie odpovědnosti za zvíře, které jsem si pořídila.

Silvie Pilařová, CHS Sanela
chovatelka německých pinčů
<http://www.sanela.websnadno.cz/>

U fen jsem rozhodně pro kastrace!

Já osobně mám zkušenost s kastrací u obou svých fen moskevského strážního psa. Holky jsou od sebe věkově o rok. Když dospěly, začaly se prát a vyvrcholilo to kolikrát až do extrému. Zjistila jsem, že mladší feně chybí zuby (P1), a tak bylo jasné, že nebude chovnou a nechala jsem ji vykastrovat s tím, že jsem i doufala, že problémy přestanou. Stalo se. Přestaly zbytečné souboje, nyní se poperou jen občas a to, když jde o jídlo, třeba zahrabaná kost na zahradě. Druhou fenu (chovnou, po dvou vrzích) jsem nechala vykastrovat, protože měla dva těžké porody císařským řezem a bylo pravděpodobné, že i další vrh by neporodila přirozeně. Po třetí bych ji řezat nechtěla, a proto jsem ji při druhém císaři nechala odebrat i dělohu. Je to čerstvá záležitost, a tak u ní nemohu posoudit změnu v chování. Mladší fena je vykastrovaná cca dva roky. Povaha se nezměnila, je to stále blázen a zlobidlo. První měsíce po kastraci hodně přibrala, ale pak se to ustálilo a nyní nemá problém, je štíhlá, i když dostává stejné porce jídla jako druhá fena.

Výhody kastrace u psa nebudu komentovat, protože sama psa nemám. U feny je to pro mě výhodou, protože nehárá a nemusím se bát nechtěného nakrytí.

« Nechtěné nakrytí je otázkou chvilky a výsledkem toho jsou plné útulky nechtěných voříšků, kteří nemohou za to, že majitel feny „to prostě neuhlídal“. »

Nevýhodou kastrací pro některé lidi může být (pro někoho) vysoká cena za zákrok a strach z narkózy a případných komplikací při hojení. Obě moje feny to snášely naprosto v pohodě. Po vyndání stehů na nich nebylo znát, že by podstoupily tak velký zákrok (ale moskevák je drsoň a nedá na sobě znát bolest). Další věcí je to, že lidé stále žijí v domněnku, že pokud fena nebude mít alespoň jednou za život štěňata, je to špatně... Měla jsem fenu hovawarta s PP a ta také neměla zuby (P1), a tím pádem nemohla mít štěňata s PP. Kastrovaná nebyla. V deseti ti letech dostala zánět mléčných žláz a tomu nakonec i podlehla. Sousedovi se stalo totéž, jejich fena (nekastrovaná) nikdy neměla štěňata a také zemřela na nádory v mléčné žláze. Nejsem veterinář, ani odborník a tak nedokáži říci, zda to má, nebo nemá vliv, ale já jsem rozhodně pro kastrace fen. Nechtěné nakrytí je otázkou chvilky a výsledkem toho jsou plné útulky nechtěných voříšků, kteří nemohou za to, že majitel feny „to prostě neuhlídal“.

Nada Chmelařová, CHS Dal Mondo Reale
 chovatelka moskevských strážních psů
<https://www.facebook.com/chsdalmondoreale/>

Také vám vrtá hlavou nějaká konkrétní otázka a zajímalo by vás, jak se k ní staví ostatní chovatelé?

Tak neváhejte a pošlete nám ji na redakce@ecanis.cz a my jim ji položíme!

ARUŠAVA

Michaela Weidnerová
 Foto: archiv chovatelů

Organizace a selekce v chovu psů – řízení chovu

Z minulých dílů jsme získali mnoho zajímavých informací z témat organizace a řízení chovu, genetiky, selekce chovu nebo plemenitby. Tentokrát se posuneme zase o krůček dál a hlouběji si rozebereme řízení chovu jako takové. A začneme nejprve s poradci chovu.

Do systému řízení chovu můžeme zařadit tyto prvky:

- a) poradci chovu
- b) bonitace
- c) výběr partnerů
- b) kontrola vrhů
- c) svod mladých

Kdo jsou to poradci chovu?

Poradci chovu jsou nejdůležitějším prvkem celého systému chovu psů. Jde o lidský faktor zásadně ovlivňující výsledky práce, na kterém stojí a padá celý tento systém. Jinými slovy žádné předpisy a žádná nařízení nemohou nahradit tvůrčí práci poradce chovu (to jen některé kluby zastírají neschopnost svých lidí ve vedení přemírou nařízení). Do těchto funkcí by měli být jmenováni (nikoliv voleni) ti nejschopnější chovatelé z klubu. A pokud jich klub nemá dostatek, je lépe požádat o spolupráci raději někoho mimo klub, než nechat ve funkci působit ambiciózního diletanta.

„ Seznamy poradců chovu naleznete vždy na webových stránkách příslušného chovatelského klubu. ”

Poradce chovu by měl být erudovaný znalec problematiky, nekonfliktní, komunikativní se schopností vysvětlovat chovatelům nutnost spojení zájmu chovatele se zájmy klubu ve prospěch rozvoje daného plemene psů. Poradce by měl být řídicí autoritou a nikoliv úředníkem, uchylujícím se jen k administrativě. S určitou nadsázkou měl by to být tvůrčí element.

Ten nejlepší ze všech oblastních poradců chovu (OPCH) by měl být jmenován hlavním poradcem chovu (HPCH) v daném klubu.

Chovatelské kolegium (ChK)

Jde o útvar, který přímo řídí, ale také zodpovídá za chov plemene. Chovatelské kolegium je poradním orgánem výboru klubu!!! Předkládá návrhy na úpravy klubových norem z pohledu chovatelství. Pokud by návrh na úpravu chovatelských norem vzešel z iniciativy i jiného orgánu klubu, či jeho členů, měl by být vždy přednostně posouzen v ChK. Předkládá návrh chovatelského cíle na určité období. Zajišťuje styk s chovateli, radí jim a vede náležitou evidenci. Pravidelně předkládá výboru zprávu o své činnosti doplněnou o statistické přehledy. Chovatelské kolegium je tvořeno hlavními a oblastními poradci chovu. Počet poradců a jejich teritoriální rozmístění záleží na četnosti populace.

Ideální situací je působení jednoho OPCH v centru oblasti cca v hranicích bývalých krajů (pět v Čechách a dva na Moravě). Při dostatečném počtu chovných jedinců v teritoriu má poradce možnost si v chovu sám organizovat jakousi „subpopulaci“ samozřejmě přísně podle zásad uplatňovaných v klubu. Podpoří se tak odbornostní růst poradce s pozitivním přínosem pro chov.

Jak celý systém funguje?

Poradce ve své oblasti především zodpovídá za výběr partnerů do chovu ve smyslu centrálních zásad a provádí kontroly vrhů, o jejichž výsledcích vede evidenci a informuje ChK. Vzhledem k systémové práci je nesmyslné, aby chovatelé měli možnost výběru OPCH (pokud by event. došlo k širší nespokojenosti s OPCH, je třeba, po prověření okolností, řešit výměnu, ale nikoliv anarchii). Z uvedených souvislostí je také naprosto hloupé umožňovat kontrolu vrhu jiné osobě než OPCH, který spojení doporučil. Když kterýkoliv prvek systému nemá možnost zpětné vazby a vyhodnocení své činnosti, je to špatně a takový prvek je v systému nefunkční.

Poradce chovu musí mít přehled!

Všichni OPCH se musí osobně zúčastňovat všech bonitací – jen tak si uchovají přehled nad úrovní populace a budou schopni plnit již popsané úkoly. To je jistě náročné jak osobně, tak i finančně z pozice klubu. Tomu jde předejít např. kumulací klubových akcí – např. klubová výstava, odpoledne schůze ChK, druhý den bonitace a svod mladých, popř. schůze výboru.

Text: Ing. Luděk Novák

Foto: archiv redakce

Zlomeniny u psa a poskytnutí první pomoci

Zlomeniny končetin si pes může způsobit různými aktivitami – skákáním, během po louce, v lese nebo i při hraní si s druhým psem. Mohou však být také zapříčiněny vnějšími činiteli třeba při autonehodě, srážce vlakem apod. Zlomeniny můžeme rozdělit do dvou skupin – otevřené a uzavřené.

Otevřené zlomeniny – rána je otevřená a jsou viditelné úlomky kostí. Tento typ zlomeniny nemusí masivně krváčet. První pomoc spočívá v opláchnutí fyziologickým roztokem či vlažnou čistou vodou a překrytí lehkým vlhkým obvazem. Psovi zajistíme tepelný komfort, je-li pes při vědomí, necháme ho, ať si vybere pozici, která je jemu pohodlná. U psa může vlivem stresu, velké ztráty krve a mnohočetných poranění nastat tzv. traumatický šok, který se může rozvinout až v upadnutí do bezvědomí. V případě bezvědomí položíme zvíře na bok, zraněnou končetinou nahoru.

U **zavřených zlomenin** kost neproniká skrze kůži ven. Příznakem uzavřené zlomeniny bývá odlehčování nebo nošení si končetiny, končetina může mít změněný tvar nebo může být oteklá. V tomto případě první pomoc spočívá v převozu k veterinárnímu lékaři. Je-li převoz dlouhý a pes je bolestivý, můžeme postiženou končetinu zpevnit lehkým vrstveným obvazem po celé její délce, příp. přiložíme dlahu. Psa nenutíme k chůzi, do auta ho nakládáme opatrně a necháme ho, ať si zaujme polohu, která je jemu pohodlná.

Pozor na autonehodu a pád z výšky!

Po srážce s autem, pádu z výšky apod. může mít pes zlomenin více, které nemusíme zaznamenat. Např. zlomeniny žeber, či lebečních kostí. Může nastat i fraktura na páteři. Při fraktuře žeber je patrné mělké a ztížené dýchání. V tomto případě jsou v ohrožení i plíce, které mohou být poškozeny. Vždy po pádu z výšky nebo po sražení autem nechte psa zkontrolovat u veterinárního lékaře, i když se pes na první pohled zdá zcela v pořádku.

« Při manipulaci se zraněným zvířetem buďte obezřetní. Zlomeniny jsou velmi bolestivou záležitostí a i vám známý pes může být v tuto chvíli agresivní. Ošetřujte ho se zafixovaným čumákem nebo s košíkem. »

Než vyjedete na veterinu!

Veterinární kliniku, kam převážíme takto zraněného psa, předem informujeme. Na místě nemusí být přítomen ortoped, takže vás nasměrují jinam. Na veterině ho zpravidla zrentgenují, podají analgetika a není výjimkou, že zlomenina, která potřebuje operační zákrok, se operuje až druhý nebo třetí den po úrazu.

Jak správně udělat dlahu, jak ošetřit otevřenou zlomeninu a mnoho dalšího se můžete naučit na semináři s názvem „První pomoc psa“.

Termíny v Praze 11. 8., 22. 9. a 20. 10. 2018.

Přihlašování možné na
katka@prvnipomocpsa.cz.
www.prvnipomocpsa.cz

Text: Kateřina Šponarová
Foto: fotoarchiv FLUKE Ateliér
www.prvnipomocpsa.cz

Stopujeme přesně

10.díl

V dnešním dílu se posuneme zase o kousek dál a naše snažení už pomalu začne připomínat opravdové stopování. Je tu další díl stopařského seriálu!

Odbouráváme pamlsky – část druhá

Podle toho, jakého máme psa, máme v tuto chvíli odbouraných více či méně pamlsků. Pokud pokračujete v pomalejším tempu a vyhovuje vám to, tak dnešní díl berte jako návod na příště a pokračujte v pomalém odbourávání. Pokud postupujete standardní rychlostí, dnes si řekneme, jak se posuneme s odbouráváním a také začneme pracovat na lomech a na orientaci v terénu.

Až doteď jsme odbourávali postupně vždy po jednom pamlsku z každého úseku a pokud to psovi nedělá problém, začneme odbourávat po dvou a následně vytvoříme větší nepropamlskované úseky. To vše ovšem za předpokladu, že chodíte na stopu denně. Pokud pracujete na stopě každý den, tak si můžete dovolit samozřejmě daleko rychlejší pokrok než vaši kolegové, kteří stopují, řekněme, dvakrát týdně. V takovém případě by odbourávání mělo být daleko pomalejší, abychom psa příliš nemátli a nepůsobili mu zbytečný stres v prázdných šlápotách.

Jak na to?

Je to jednoduché jako facka. Ke každému vynechanému pamlsku přidáme druhý. Nemůžeme to udělat u každé prázdné šlápoty, protože potom by se nám pes naučil chodit stereotypně – tj. když bude jedna prázdná, automaticky bude počítat s tím, že prázdná bude i další, a časem tu druhou nebude vůbec prohledávat. Takže musíme vynechávat nepravidelně – tj. někdy dvě prázdné šlápoty za sebou, někdy budeme střídát prázdnou a plnou, někdy jen jedna a můžeme už zkusit dát i tři prázdné šlápoty za sebou. Možná to vypadá složitě, uvádím dva příklady jednoho padesátikrokového úseku, který by mohl vypadat například takto:

Naše poslední stopa: $16+0+9+0+14+0+8 = 50$

Naše nová stopa: $12+0+0+4+0+1+0+19+0+0+8=50$

Naše nová stopa: $8+0+5+0+6+0+0+0+20+0+5 = 50$

Takže nově nám na jednom padesátikrokovém úseku bude chybět pamlsků celkem šest. Takových stop si vyzkoušíme několik a budeme měnit kritéria, to už umíme. Takže uděláme jednu delší stopu, jednu starší

stopu, jednu na těžším terénu... a budeme sledovat, zda se absence pamlsků na práci našeho psa nějak projevuje. Pokud bude pracovat stále stejně intenzivně a šlápoty bez pamlsků nebude nijak řešit, můžeme postupně vynechat několik dalších pamlsků a počet prázdných šlápot během následujícího měsíce ještě jednou zdvojnásobit tak, aby nám před dalším dílem chybělo na každém padesátikrokovém úseku pamlsků dvanáct. A to už bude jedna pětina a to je opravdu úspěch!

Pokud ovšem zaznamenáte problémy, bude třeba na nich pracovat. Je možné, že váš pes prázdné šlápoty bude řešit. A to buď tak, že bude přecházet do fáze frustrace a bude na prázdných šlápotách ztrácet zájem o stopu, anebo tak, že bude naopak zrychlovat, aby se co nejrychleji dostal k šlápotám, ve kterých jsou pamlsky. V prvním případě budete muset s odbouráváním trochu zpomalit a vrátit zpět ztracenou motivaci – například změnou pamlsků za atraktivnější, zvýšením pocitu hladu nebo vaším slovním povzbuzením a následnou pochvalou při vrácení zájmu do stopy. V druhém případě to bude o něco jednodušší. Vaším úkolem bude psa buď mechanicky brzdit, aby tolik nespěchal, nebo položit stopu tak, aby spěchat nemohl. To znamená, že v místech, kde jsou prázdné šlápoty nechodit rovně, ale dělat drobné obloučky, aby mu stopa stále utíkala a pokud se dopustí chyby, aby ze stopy vypadl. Zde potom může přijít z vaší strany menší slovní korekce a upozornění na jeho nesprávné chování a následně pochvala, když se do stopy vrátí a nasadí správné tempo.

Jackpot jako motivace

Pokud ovšem správně počítáme, tak jsme na každém úseku ubrali šest pamlsků, tj. na standardní třístakrové stopě nám jich už chybí celkem třicet a budeme dále ubírat – a tím se nám výrazně začne snižovat množství krmiva, které do stopy budeme dávat. A to musíme nějak vyvážit. Proto úměrně ubraným pamlskům musíme někde přidat. Již od příště začneme přidávat na předmětech, ale nyní zvýšíme dávku krmiva prostřednictvím jackpotů, které už umíme dávat buď jako kopičky granulí ve šlápotě nebo miničtverečky. Ale pozor – pokud zařadíte do stopy jakoukoliv větší odměnu, tj. buď takový jackpot, nebo pamlsky vyšší hodnoty, nikdy ho nesmíte dát tak, aby následoval ihned po prázdném úseku, tedy po nevypamlskovaných šlápotách. Protože takový jackpot pes ucítí určitě minimálně na pár šlápot dopředu, a potom by ty nevypamlskované vůbec neprohledával a spěchal by

k jackpotu. Jackpot vždy dáváme jako součást běžné stopy, aby ho pes získal za zdánlivě jednoduchý úkol. Potom má takový jackpot smysl a posiluje psa v jeho motivaci k další práci.

Ach, ty emoce!

Tolik k pamlskům na stopě. V tomto dílu jsme také poprvé zmínili slovo korekce a pochvala. A nyní je na místě pohovořit si o emocích. Stopa je klidovou disciplínou, ve které vůbec nepotřebujeme, aby byl pes ve fázi vzruchu, ale přímo naopak. Proto v rámci našeho rituálu před stopou psa spíše uklidňujeme, než abychom ho hecovali, a proto se také na stopě chováme velmi klidně a uvolněně. Žádné velké emoce do stopy zkrátka nepatří. Až doteď pracoval náš pes na stopě prakticky sám a sám se odměňoval za žádané chování tím, že nacházel pamlsky. Nyní se ale posouváme do další fáze, ve které se bez korekcí a pochval už neobejdeme. A hned na začátku je třeba si říct, že každá korekce musí být malá a každá pochvala klidná. I když se dostanete do situace, kdy budete skřípat zuby, nesmíte na sobě dát znát váš vztek. A když se potom váš pes opraví a začne správně pracovat, bude se vám chtít vykřiknout radostí, ale opět musíte emoce držet na uzdě. Veškeré chválení i kárání na stopě by mělo probíhat bez velké intonace, v neutrálním tónu a především v klidu. Žádné jásání, žádný křik, žádné pohyby tělem. Zkrátka s ledovým klidem, abyste psa nerušili v práci, ať už je dobrá nebo špatná. Celé umění stopování totiž ve finále bude záležet pouze na vašem psovi a na tom, jestli a jak moc chce on. Do řady dovedností můžete psa dotlačit, ale do stopy nikoliv, ta je opravdu pouze na jeho vůli.

« Do řady dovedností můžete psa dotlačit, ale do stopy nikoliv, ta je opravdu pouze na jeho vůli! »

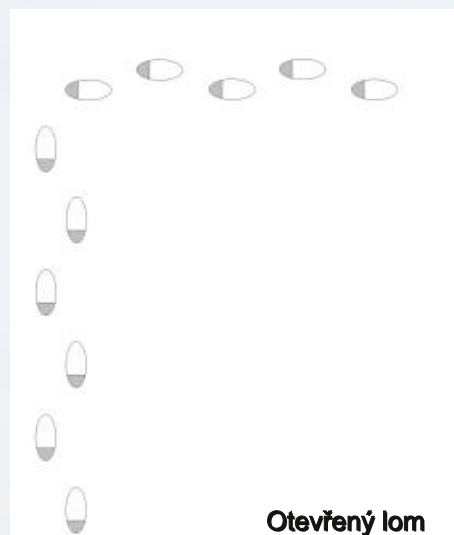
Lomíme

Prozatím jsme šlapali všechny stopy jako tzv. hady, tj. střídali jsme rovné úseky a obloučky. Tím jsme naučili našeho psa přesně sledovat stopu a pracovat precizně a pomalu. Nyní přikročíme k dalšímu kroku, naučíme se pracovat na lomech. Abychom to ale naučili správně našeho psa, musíme to napřed zvládnout my. Technika našlapání lomu je totiž klíčovou pro správné učení se vypracování lomu. A dříve, než na rovné stopě prostě uděláme vpravo v bok, musíme naučit psa, jak se s takovou situací vypořádat. A to tak, že ho na lom upozorníme a následně mu ho našlapeme tím způsobem, aby připomínal oblouk, ve kterém umí dobře pracovat, jen

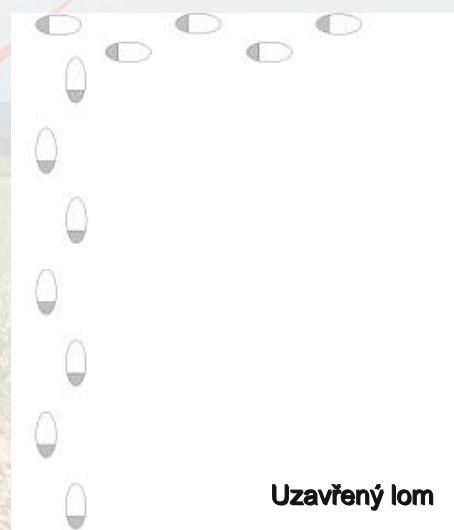
ten oblouk budeme postupně ztěžovat a zmenšovat.

Na stopě poznáme dvě možnosti našlapání lomu:

- lom otevřený – kdy vycházíme do strany stejnou nohou, tj. doprava pravou a doleva levou
- lom uzavřený – kdy vycházíme opačnou nohou, tj. při lomení doprava napřed položíme směrem doprava levou nohu a následně pokračujeme v plynulé chůzi

Otevřený lom

Uzavřený lom

Tréninkový lom

To je informace pro vás do budoucna, v tuto chvíli si ale našlapeme lom tréninkový. Klíčová bude nejen technika položení lomu, ale především naše naprosto přesná představa o tom, kde se lom nachází, abychom v případě potíží mohli psa navést a abychom mohli sledovat, jak dobře mu to jde. Proto doporučuji vyrazit na terén, který pro vás bude dobře čitelný – například měkčí hlína, na které svoje šlápoty dobře uvidíte, a také terén, na kterém se budou nacházet nějaké záchytné body.

Jak se správně orientovat?

Úspěšné kladení stopy začíná už nášlapem. Vyberete si místo v terénu, kde začnete, zapíchnete stopovací tabulku a chvíli si postojíte a podupete – položíte tzv. nášlap. Během této chvíle, která může být až minutu dlouhá, si vyberete orientační bod v krajině, k němuž budete směřovat první úsek vaší stopy. Dobrým pevným orientačním bodem je vysoký strom, vzdálený sloup či dům. Špatným orientačním bodem je rozkvetlá pampeliška, kterých za půl hodiny rozkvetle dalších sto nebo třeba traktor, který za deset minut odjede a podobně. Začnete šlapat rovnou stopu běžným způsobem, a kromě správného kladní šlápot a nepravidelného umístění pamlsků budete muset sledovat terén kolem a ten bude třeba si zapamatovat.

V dále si zvolíme bod, který je dobře odlišitelný od okolí, a tím směrem se vydáme – například vysoký sloup.

Takový orientační bod si ale musíme najít po každém lomu. Například začínáme stopu směrem na první vysoký topol zleva a po lomu půjdeme směrem na zavlažovač (třetí řada zprava).

V terénu si pak najdete drobnější body, podle kterých se budete orientovat, až budete stopu zvedat. A u jednoho takového bodu budete lomít. Může to být například vyšší květina, kámen, odhozená pet lahev a podobně. Až se budete k tomuto bodu blížit, tak zkrátíte krok, abyste psa upozornili na změnu a také ho zpomalili. A potom postupně přejdete do lomu, resp. takového ostřejšího malého obloučku, ve kterém budete dělat opravdu malé kroky. Za lomem ještě dvě-tři šlápoty ponecháte ve zkráceném kroku a teprve potom se zase normálně rozejdete. Při vašich prvních pokusech celý lom propamlskujte!

Drobné body, které si můžeme v terénu najít – výrazně větší kámen, rostlina, která tam nepatří atd.

A plně propamlskovaných udělejte určitě alespoň dvacet lomů. Až následně začnete pamlsky ubírat, musíte být velmi obezřetní v nestereotypním vynechávání pamlsků! Někdy vynechejte před lomem, někdy za lomem, někdy uprostřed. Někteří psodoví mají tendenci odměňovat psa tzv. za vypracování lomu a to tak, že pár kroků za lom vždy dávají pamlsěk. Což samozřejmě vede k tomu, že pes vypracuje lom nepřesně (někdy si ho i zkrátí) a za lomem prvních pár kroků popoběhne, aby už už byl u pamlsku. To samozřejmě není správné a vede to k bodovým ztrátám. Proto je nutné umístění pamlsků

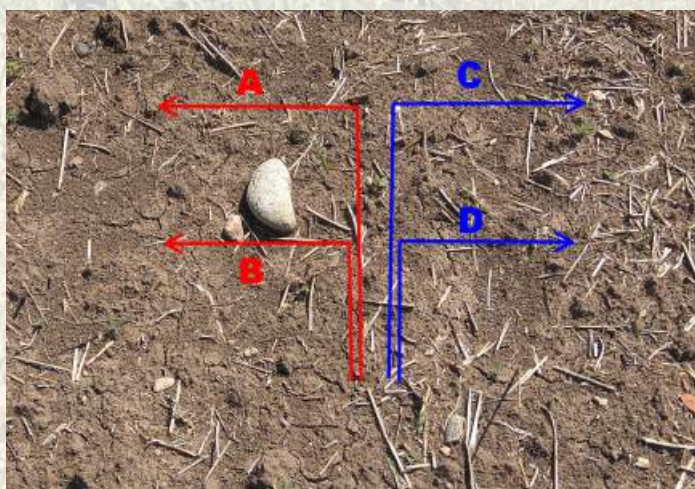
střídat. Do příště vás ale žádné velké odbourávání pamlsků v lomu nečeká, odbourávejte postupně, stejně jako jste odbourávali na rovných úsecích. Jako první pokus si našlapejte jednu krátkou stopu s jedním lomem. A když vám to půjde dobře, což předpokládám, tak do dalších stop už zařadte lomů klidně několik. Dávejte si však pozor na několik věcí:

1. Nedělejte lomy jen na jednu stranu, ale střídejte pravé a levé tak, aby vám to v rámci jednoho týdne vycházelo tak padesát na padesát.

2. Pokud budete střídat lomy doprava a doleva, tak si hlavně dejte pozor na orientaci v terénu, aby se vám nepodařilo překřížit si vlastní stopu. Nebyli byste první ani poslední.

3. Naučte se jeden užitečný stereotyp při orientaci v terénu – naučte se záchytné body pro lomy řešit vždy stejným způsobem. Tj. lomit buď za nimi nebo před nimi a buď je obcházet, nebo chodit okolo nich. A na zapamatování tohoto pravidla dbejte. Až totiž budete chodit delší stopy o mnoha lomech, nebudete mít čas přemýšlet, zda jste lomili před nebo za kamenem. Ale až uvidíte povědomý kámen, budete si absolutně jisti, že jste ho obešli zprava a zalomili za ním.

- A – lomení za orientačním bodem, který obcházíme
- B – lomení před orientačním bodem, který obcházíme
- C – lomení za orientačním bodem, který míjíme
- D – lomení před orientačním bodem, který míjíme

A samozřejmě si pište deníček! V něm po čase uvidíte, jak vám to s lomy jde, jaké děláte pokroky a kde jsou největší problémy, na kterých je třeba pracovat.

Konečně předměty!

Pokud budete pracovat systematicky a do dalšího dílu se dostanete na odbouranou pětinu pamlsků, tak přejdeme k dalšímu důležitému kroku – a to bude přidání předmětů do stopy. Proto prosím vytáhněte ze šuplíku předměty, se kterými jsme před pár měsíci začali a na kterých zcela jistě pravidelně pracujete, a procvičte si vše, co jsme si o předmětech již řekli. Příště položíme do stopy první předmět!

Domácím úkolem tedy pro vás bude:

1. odbourávat pamlsky až do úrovně jedné pětiny
2. začít pracovat na lomech, resp. prozatím takových ostřejších obloucích
3. naučit se orientovat v terénu
4. procvičovat předměty tak, aby pes přesně a spolehlivě označoval mimo stopu

Stopám zdar!

Katka Houšková
www.katcinasmecka.cz

Foto, dokumentace a nákresy: Katka Houšková

Do naší stopařské poradny přibyl další dotaz na téma, zda pracovat s hladovým psem, či nikoliv. Odpověď na něj si můžete přečíst na www.ecanis.cz - Musí být můj pes nutně hladový? Pokud však i vám vrtá v hlavě spousta otázek, podělte se o ně s námi! Budeme se na ně těšit na naší e-mailové adrese redakce@ecanis.cz.

Dogdancing – jak na to?

2.díl

Minule jsme se seznámili s tím, co to vlastně dogdancing je a jak to má vypadat. Ale co když se rozhodneme si to sami vyzkoušet? Určitě si tedy v tuto chvíli říkáte, jak na to...

Které asi plemeno?

Už víme, že na dogdancingu je fajn, že můžete tančit v podstatě s jakýmkoliv pejskem. Samozřejmě jsou plemena více a méně vhodná, záleží i na zdravotním stavu daného jedince, věku a také na tom, co si od toho slibujete, zda budete tančit „jen“ pro radost nebo byste chtěli i závodit.

Klub DDCCR si už léta vede různé statistiky a mimo jiné i přehled o plemenech, které se dogdancingu věnují a je to rozhodně zajímavé. Na předních místech v četnosti a oblíbenosti plemen, která tančí, drží prim rozhodně border kolie, za nimiž jsou v závěsu voříšci a dále sem patří např. australští ovčáci, chodští ovčáci, kavalírci, čivavy, belgičtí ovčáci, jack russel teriéři, pudlové, šeltie nebo retrívři. Jak je vidět, jsou to tedy plemena rozmanitá – malá, velká, temperamentní i trošku klidnější. Na druhou stranu se ve zmíněné statistice psích tanečníků najdou i rarity, jako jsou třeba louisianský leopardí pes, anglický buldok, welsh corgi pembroke, pitbullteriér, rhodéský ridgeback nebo pražský krysařík.

Trénovat se dá opravdu všude.

Zlatá střední cesta

Jednou věcí je ovšem zvolit pro vás to správné plemeno a další je pak vybrat toho správného jedince v daném plemeni. Pokud míříte k závodní kariéře, asi bych se vzdala jezevčíka nebo baseta, jelikož jim jejich anatomie nedovoluje zvládat některé cviky. Ovšem pro potěšení? Proč ne! Při výběru konkrétního pejska musíme mít na paměti, že by k nám měl pasovat. Rozvážnější

a pomalejší páníčci si asi nepořídí borderku po rodičích s extrémním temperamentem, vytvořili by totiž velmi nesourodou dvojici. Mýtus, že čím větší má pes drive, tím lépe, také neplatí. Velmi rychlý pes je totiž jednak hůř ovladatelný, dělá chyby a je nepřesný, často může u tance štěkat a estetický dojem pak nebude zrovna nejlepší. Na druhou stranu ploužící se flegmatik bez života, který má zájem jen o to kde zalehnout nebo znuděně čichá po taneční ploše, rozhodně nebude dobrou volbou. Prostě jako všude i v dogdancingu platí zlatý střed!

T žko na cvičení, lehkost na bojišti

Fenka nebo pejska?

Dost často také lidé řeší otázku, zda je lepší fenka nebo pes. Z mých zkušeností musím odpovědět, že je to celkem jedno. Obě pohlaví mají svá pro i proti, fenky jsou většinou citlivější, potřebují jemnější vedení a hárají, pejsci zase běhají za holkama a většinou snesou při

výcviku větší tlak. Rozhodně jsem v soutěžích na přičkách nejvyšších viděla spravedlivou měrou jak psy, tak i fenky.

Máme doma „tanečníka“ a co dál?

Po nezbytné aklimatizaci vašeho nového štěňátka, či staršího pejska se můžeme pustit do práce. Mnozí si pod tím asi nejspíš představí trénink konkrétních cviků, ty otočky a packy a slalom apod... Ale nepředbihejme událostem, všechno má svůj řád, čas a vývoj.

Když se na soustředění zrovna netrénuje, jde se na společnou procházku.

Záleží především na majiteli

První důležitou informací je fakt, že si musíme uvědomit, že každé nové štěňátko má nějaké dědičné předpoklady, je mu dána nějaká povaha, ale o tom, jaký z něj vyroste pes a jak bude pracovat, vždycky rozhodujete vy a nikdo jiný. Dost často totiž jako alibismus slyším slova typu: „S ním se nedá nic dělat, je takový neposlušný po tatínkovi...“ nebo „Kdybych měl borderku z pracovního chovu, to by bylo něco jiného.“ apod. Anebo také: „Bodejť by nebyla mistrně republiky, když má takového psa! Já si pořídím štěně ze stejné chovatelské stanice jako ona a ono bude také takové!“ a podobné omyly... Ne, ne, mistrní se stala proto, že využila potenciál svého psa, zvládla ho dobře vychovat a vycvičit a měla pevnou vůli. Nepomůže, když si pořídíte psa ze stejné chovky, pokud vy psa nezvládnete a nebudete schopni ho dobře vycvičit. Je dost lidí, kteří celý život hledají toho nejlepšího dokonalého psa, pořizují si nová a nová štěňata, začínají pořádkem dokola s výcvikem, aby stále dokola prohlašovali, že tenhle pes není k ničemu...

Společná sdílená radost z povedené zkoušky

« První důležitou informací je fakt, že si musíme uvědomit, že každé nové štěňátko má nějakou povahu, ale o tom, jaký z něj vyroste pes a jak bude pracovat, vždycky rozhodujete vy a nikdo jiný! »

Výborný vztah – polovina úspěchu!

Dalším naprosto nezbytným předpokladem pro úspěch v dogdancingu je správný vzájemný vztah psovoda se psem. Úzký, přátelský a důvěrný vztah, kdy pes cvičí jednak pro svého pána, ale také proto, že ho to baví. Nezáleží ani tak na tom, jestli zvíře umí stojku a odrazy od těla, jako na spíše na tom, zda po celou dobu sestavy nespustí ze svého pána oči, je pozorný, vnímá a

Důležitý je neustálý oční kontakt.

poslouchá. To je ten základ, bez kterého se nedá posunout dál. A věřte, že to někdy není tak lehké, jak to vypadá a je opravdu hodně dvojic, které s tímhle mají problémy. Hlavně s mladými pejsky v začátcích je třeba velké trpělivosti. Štěňátka nejsou schopná se déle soustředit, jsou roztěkaná a snadno svojí pozornost přenášejí na různé jiné vzruchy, stejně jako mladí

pejsci prožívající pubertu mají období, kdy to vypadá, že všechno, co se do té doby naučili, zase hezky zapomněli. Takže nejprve trénujte vaši vzájemnou vazbu, navažte si svého pejska na sebe a odměňujte ho za to, že vám dává svoji pozornost. Nejprve začněte v klidném prostředí o samotě a později ztížíme kritéria přítomností dalších pejsků nebo lidí. Tady oceníte i správnou socializaci štěněte. Vy musíte být pro svého psa nakonec tím nejzajímavějším objektem. Mazlete se, hrajte si, učte přivolání a klidně pak můžete přidat i ty otočky a slalom. Mějte však na paměti, že teď si ještě můžete vypomocet pamlsky nebo hračkami, ale přijde doba, kdy budete se svým psem stát na tanečním parketu a skládat zkoušku – bez pamlsků a bez hraček. A právě tady se ukáže, jak na tom jste, jestli bude váš pes cvičit pro vás a nespustí z vás oči nebo se sebere a odejde uprostřed sestavy, protože ho zaujal jiný podnět.

Ale protože chybami se člověk učí a žádný učený z nebe nespádl, tak i když třeba upadneme, zase vstaneme a půjdeme dál!

Markéta Kuncková

Foto: archiv Markéty Kunckové, Martina Irglová

Pozor na přehřátí organismu!

Vzhledem k horkému počasí posledních dnů rapidně narostl počet akutních výjezdů k ošetření přehřátých psů a ne všechny případy skončily úspěšně (záchranou života přehřátého pacienta).

Jak se chovat při vysokých teplotách?

Doporučujeme omezit veškeré denní aktivity s vaším psím parťákem na minimum, zejména dlouhé procházky, cvičení, aportování nebo intenzivní plavání. Využijte chladnějších částí dne (ráno do osmi hodin a večer po dvacáté hodině), přes den omezte pobyt venku pouze na nutné vyvenčení, chodte se psem ve stínu, vyvarujte se pobytu na rozpálených ulicích a nenutte psa k žádné delší nebo intenzivnější zátěži.

O režimu psa rozhoduje majitel, který by měl správně odhadnout délku a intenzitu činnosti ve vztahu k její fyzické náročnosti, kondici psa a podmínkám vnějšího prostředí! To, že pes vyžaduje další a další opakování aktivity (např. aportování) neznamená, že mu daná činnost nemůže ublížit. Pracovní psi jsou schopni doslova uštvat se k smrti.

Nenechávejte své psy volně na pozemku bez dozoru!

Váš pes se může přehřát i při pobytu na zahradě, kde je stín! Za psa je vždy zodpovědný majitel, který za něj musí myslet a předvídat důsledky jeho činů dopředu.

U starých psů s problémy s pohybovým aparátem se může stát, že upadnou v místě, ze kterého se nebudou moci bez pomoci majitele zvednout. Pokud pes upadne na přímém slunci, stačí v tomto počasí i půlhodina, aby se jeho organismus přehřál, a následky mohou být fatální.

U aktivních psů naopak hrozí, že se přehřejí, pokud příliš dlouho provozují svou oblíbenou činnost a neumí včas přestat a odpočívat (např. běhání podél plotu při ostraze pozemku, honění hmyzu, samostatná hra s aportem...).

Samozřejmostí je nenechávat zvířata zavřená v autě!

Ani stín, ani pootevřená okénka nejsou dostatečnou prevencí proti přehřátí organismu. Teplota v uzavřeném vozidle narůstá velmi rychle a již během patnácti minut může zvířeti způsobit vážné zdravotní komplikace, které neznárodně končí kolapsem a úmrtím.

Nenakládejte zvířata ani do rozpáleného auta! Před cestou auto důkladně vyvětrejte, nejlépe vychladte pomocí klimatizace. Zvíře se v rozpáleném autě může přehřát během několika minut, i když tam jste s ním!

Náchylnější k přehřátí jsou hodně chlupatí nebo obézní psi, psi staří a nemocní (zejména kardiaci a psi s dechovými potížemi), dále plemena se zkrácenou čenichovou partií (brachycefalická) a psi s klabonosem (bulteriéri).

PROJEVY PŘEHŘÁTÍ (nemusí být všechny dohromady):

- zrychlené a namáhavé dýchání s otevřenou tlamou
- neochota k pohybu/neschopnost chodit nebo se postavit
- chrčení nebo sípání při dýchání
- nadměrné slinění
- namodralý jazyk a sliznice dutiny ústní
- zvýšení tělesné teploty nad 39,5°C (měřeno v konečníku psa)
- v poslední fázi ztráta vědomí, křeče, zástava dechu a srdeční činnosti

PRVNÍ POMOC:

- Umístěte psa do stínu.
- Dejte psovi napít studenou vodu, příp. mu dejte olizovat kostky ledu.
- Chladte mu břicho a nohy sprchováním vodou (ne ledovou) nebo pomocí zábalů.
- Otevřete na psa mrazák a nechte ho vdechovat ledový vzduch.
- Pokud jste venku v přírodě, postavte psa do vody (maximálně po břicho).

Pokud má pes teplotu přes 40°C nebo výrazné dechové potíže či namodralý jazyk, urychleně vyhledejte ošetření u veterinárního lékaře!

NIKDY NEPOLÉVEJTE PSA VODOU CELÉHO, ANI HO UHÁTÉHO NEHÁZEJTE DO VODY!!!

MVDr. Lucie Veselá

www.vetallia.cz

Foto: © Vetallia, s.r.o., archiv redakce

Začínáme barfovat – jak na to?

Otázka: Doposud jsme krmili klasickou průmyslově vyráběnou potravu, rádi bychom ale nyní přešli na BARF. Jak máme nejlépe postupovat a co dělat v případě, když bude náš pes syrové maso odmítat?

Ideálním stavem pro začátek je zvolit běžné druhy masa (drůbeží, hovězí). Pro některé pejsky je např. králík nebo kapr poněkud příliš aromatický. Přejít může být náhlý a většině psů nedělá problémy, ale spolehlivější postup je asi zkusit přidat maso do granulek a uvidíte, co tomu váš svěřenec řekne. Pokud pes syrové odmítá, je možné použít „vychytávky“ jako např. přidání vývaru nebo můžete zkusit „ohřát“ maso v mikrovlnné troubě (opravdu jen chvíli, aby se na povrchu zatáhlo), či malinko osmahnout na pánvičce, aby se maso ovonělo (ne uvařilo nebo upeklo). A když ani to nepomůže, bude o válce nervů – vydrží pes hladovět stejně dlouho jako vy si budete trvat na změně stravy? Zkuste to a budete moudřejší...

Kristýna Koubová

Foto: archiv Kristýny Koubové a firmy Maso od Amose, Michaela Weidnerová

<http://www.masoamos.cz>

Zajímalo by vás něco týkající se p **rozené syrové stravy psů? Neváhejte nám svůj dotaz napsat na redakce@ecanis.cz! Budeme se těšit.**

Když pes stárne...

My sami máme doma zlatého retrívra, kterému táhne na patnáctý rok... Někteří z vás jistě znají ten pocit bezmoci, protože čas prost nejde vrátit zpět do mladších let. Pejsek má těžký spánek, už se mu moc nechce chodit, a tím pádem se mu povolují šlachy, vazy, svaly řídnu a hafan má se sebou hodně práce, když se chce postavit na nohy. Koukáte na psího dědečka, jak se mu těžce vstává a říkáte mu, aby raději zůstal ležet „vždyť už máš na to právo“. Jenomže ležení tento stav ještě zhoršuje. Dobrá, jdeme tedy na procházku a on ten šmatla zakopne i na čisté rovince a natáhne se, jak široký, tak dlouhý. Jíst mu ale zatím chutná, vždyť je to jeho jediná radost, co má. „Tak jen papej!“

Tak jen papej, vždyť máš nárok...

Tak s tímto názorem se setkávám dost často i u svých zákazníků a řekla jsem si, že takhle to tedy dělat nechci. Don proto mimo vycházek chodí denně na chodícím pásu asi dvacet minut (3 km za hodinu, tedy žádné honění) a zlepšila se mu chůze, přestala mu měknout stehýnka a zhoršování jeho stavu se zastavilo. Snížila

jsem trošičku i krmnou dávku,

protože vím, že můj partner

mu přes den ještě něco

dopřeje. Je to přece

tak jediná radost,

kterou pejsek

má, a tak se

snažím

regulovat

jeho tělesnou

hmotnost, aby

nám dědeček

netloustl,

protože už by se

také nemusel unést.

Zatím se držíme mezi

35 – 36 kg. Už to takhle

děláme minimálně poslední tři

roky a Don se zatím opravdu drží. Nelituji

ho a klidně bez spěchu stále trvám třeba na předsednutí

při krmení. Prostě mu nedovolím, aby zestárnul příliš

rychle. Samozřejmě, že čas nejde oblafnout a jeho

odchod se blíží. Ale tím, že stále dokola vyžadují určitý

rituál a nedovolím Donovi z pohodlnět jen proto, že je starý, ho držím stále jakž takž funkčního. Také jsme k němu a našeho dalšímu psovi – fence Michelle pořídili štěňátko havanského psíka, a tak se u nás zvedla nálada k lepšímu. Michelle přestala Dona obtěžovat a její pozornost se nyní soustředí na Dumase. Don je tedy spokojený, i když stárnoucí pes.

Skvěle zvládá i koupání

Nehroutí se, ale také se se mnou nepere, když stále udržuji jeho kůži a srst čistou. Staří psi, stejně jako staří lidé už mají pomalý metabolismus a zplodiny, kterých se za mládí zbavovali bez problémů, mají tendenci se shromažďovat v kůži. Proto jsou senioři citit a jejich kůže snadno podlehne různým nemocem kvasinkového, virového, plísňového nebo bakteriálního původu. Přesně z toho důvodu je důležité pejsky ve stáří pravidelně koupat a vyplavovat tyto zplodiny z kůže. Ošetření kondicionérem je samozřejmostí a u stařečků to platí dvojnásob. I pejskům je dobře, když mají čistou, učesanou a vzdušnou srst, která nezapáchá. Jejich život je jaksí komfortnější a i nám se s pejskem lépe žije, protože nezavání. Také je důležité jim kontrolovat zuby, a pokud možno je i čistit.

Předcházíme tím nejen zubnímu plaku, ale také onemocnění srdíčka, jater a ledvin.

Co bude pak...

V poslední době často přemýšlím, co s Donem bude, až se s námi rozloučí a odejde do psího nebíčka. Ani se svým partnerem o tom nedokážu mluvit, protože mi hned zvlhnou oči, jen na to pomyslím.

Malého pejska si můžeme dát na zahrádku, ale u pejska o váze 35 kg to tak jednoduché není. V dnešní době je na internetu hned několik firem, které se zabývají, nebo zprostředkovávají zpopelnění domácích mazlíčků a dokonce se můžete při obřadu se svým kamarádem

i důstojně rozloučit. Popel vám zašlou ve vámi vybrané urně, takže můžete mít pejska buď doma, nebo i na zahrádce. Pokud se budete stěhovat, nemáte potom problém vzít si svého kamaráda s sebou. Noví majitelé pozemku pak nebudou překvapeni, na co narazili při jeho úpravě a nebudou nálezy řešit způsobem, který by se vám třeba ani nezamlouval. Zním případ, kdy se lidé rozešli, a stávající majitel vykopal pozůstatky pejsků, kteří patřili jeho bývalé partnerce. Dal je do krabice a vrazil jí je do ruky, ať si s tím dělá, co chce.

Popel v ekologické urně, kterou potom zakopete na zahrádce, se beze zbytků rozloží tam, kde si váš pejsek nejraději hrával. Když jsem tak po internetu hledala, viděla jsem různé krásné urny, skleněná těžítka a vyrábí se také šperky s maličkou schránkou pro popel. Stačí si vybrat.

Co se týká našeho Dona, mám jasno...

Určitě ho necháme zpopelnit a rozhodně mu vybereme takovou urnu, aby to bylo důstojné pro našeho psiho přítele i pro nás samotné. Zatím, co jsem psala tento článek, Don leží dva metry ode mne a klidně pospává, malý Dumas si spokojeně hraje hned vedle něj a Michelle odpočívá v pelíšku a hlídá, kdy vstanu, a pojedeme do práce. Kdo ví, jak to prožívají pejsci, ale myslím si, že moc dobře vědí, že některý člen jejich smečky stárne. Ti dva se k Donovi chovají velmi uctivě a respektují ho i přes jeho stáří. Kéž by tomu tak bylo i u lidí!

Text a foto: Jarmila Kašparová

<http://www.strihaniupravapsu.cz/>

<http://www.strihaniupravapsu.estranky.cz>

<https://www.facebook.com/salon.argos.strihani.uprava.psu/>

Už jsem se na to utrpení a bezpráví nemohla dívat!

Psy mám doma prakticky celý život, a tak jsem se již s mnohými z nich musela bohužel rozloučit. Ochody to byly těžké a nerada na ty chvíle vzpomínám. Paní Iva Volková se však nemohla dále dívat na to, co jsou někteří lidé schopni psům udělat a tak se ROZHODLA!!! Založila dočasný domov pro staré a týrané psy. Pomáhá jim, byť v mnoha případech jen na chvíli, vidět život hezčí a věřit, že i my lidé umíme milovat! Ona se však musí vypořádat s odchody za Duhový most, které nejsou snadné...

Ivo, vy jste zakladatelka sdružení RAFAEL – Prvního dočasného domova pro týrané psy. Kdy a jak se vám v hlavě zrodil takový nápad?

Je to dlouhá historie. Na to by tento článek asi nestačil. Tak jenom krátce. Vždy jsem chtěla pomáhat psům, já jsem propadla jejich kouzlu. Už jsem se nemohla dívat na utrpení a bezpráví, které se pejskům dějí. Před pěti lety jsem byla na operaci rakoviny prsu a v té chvíli jsem už věděla, že pokud to přežiji, tak založím organizaci na pomoc týraným psům. A povedlo se. Za necelé tři měsíce po zákroku byla obecně prospěšná společnost RAFAEL založena.

S týranými a starými pejsky je velmi mnoho práce a vše bývá většinou daleko složitější než se psy mladými. Najít pro ně nový domov nejde určitě úplně snadno, jak postupujete vy?

Ano, se staroušky je velká práce. Počůravají se, kálí pod sebe i několikrát denně, musím jim umýt zadečky, vydrhnout pokojíčky, dát čisté povlečení, musí dostávat léky. Jsou to pejsci, kteří celý život trpěli. Některé musím i nosit v náručí, sami už netrefí do svého pokojíčku. Tyto dědučky už u sebe nechávám jen na dožití, mají tady své kamarády, jsem celý den s nimi, a oni jsou u mne šťastní. A v čase jejich odchodu za duhový most je držím v náručí. Vlastně je to paliativní péče. Oni odchází s pocitem, že všichni lidé nejsou tak zlí. Poznají lásku, něhu, pohlázení a dobrou baštu. I když třeba jenom na krátkou dobu, ale stojí to za to. Oni si to tady užívají a v jejich očích vidím neskutečnou vděčnost a lásku. A za ten jejich pohled ta dřina prostě stojí. Mladým pejskům pak hledám nové rodiny.

Kapacita vašeho zařízení čítá maximálně deset míst, co se stane v případě, máte-li obsazeno a nějaké další zvíře potřebuje vaši pomoc?

Tento rok se mi podařilo vybudovat další tři místa. A hned byla obsazena. Ale také musím brát zřetel na to, co jsem schopná zvládnout. Dostávají se ke mně jedinci už skoro na hraně smrti, je s nimi mnoho práce. Musí se léčit rány, převazovat, vařit různé diety. A jsem tu sama, a víc pejsků už bych nezvládla. Denně musím žádosti o pomoc odmítat. Jedná se většinou o pejsky, kterým zemřel majitel a oni nemají kam jít. Těm pomoci nedokážu. Naše zařízení je určeno pouze pro akutní případy, a vždy pro ně jedno místo musím mít.

Fungujete od roku 2013 a rukama vám prošlo již mnoho psů a jejich osudů. Který vám nejvíce utkvěl v paměti?

To je velice těžká otázka. V mém srdci zůstávají všichni. Ale zmíním dva z nich. Rotvajler Samuel, dědoušek, který byl vyhozen v Novohradských horách, měl řezné rány po těle, popálené packy od cigarety, byl podvyživený a naprosto psychicky na dně. Vážil pouhých 25 kg, později jsme ho dostali na 49 kg. Zvládli jsme to spolu. Byl u mne jeden a půl roku, tento čas prožil v naprosté pohodě, byl velice šťastný, obklopený kamarády. Zemřel mi v náručí na selhání orgánů. Pak vzpomínám na mladičku fenečku německého ovčáka Shadow. Té majitel usekl lopatou patní kloub a nechal ji přivázanou týden bez ošetření na přímém slunci bez jídla a vody. Ta přijela za minutu dvanáct. Tělo už bylo zasaženo sepsí. Z paty jí čouhaly rozdrčené kosti, rána už byla plná červů. Prošla velice náročnou operací, několikaměsíční léčbou a rehabilitací. Do konce života bude bohužel zmrzačená. Ale teď po dvou letech jsem jí našla fantastickou rodinu, kde bude milována. V neděli 8. července odjela domů. Dědoušek Samuel, když se tenkrát vrátila z kliniky po operaci, ji hlídal jako oko v hlavě, byl to její bodyguard. Naprosto ji miloval. Bohužel se jejího štěstí nedočkal.

Na svých stránkách zmiňujete „ekologické boudičky“, můžete našim čtenářům přiblížit, o co přesně se jedná a také proč tolik dbáte právě na tento aspekt?

Tyto boudičky, já jim říkám pokojíčky, jsou vyrobeny z tvrdého polystyrenu. Jsou 2 x 2 x 2 metry velké. Každý pokojíček má své okno, východ do výběhu, infrapanel na topení v zimě a také svůj termostat na regulaci teploty. Zde se hlavně jedná o to, že jsou naprosto vyhovující, co se týče hygieny. Jezdí mi sem pejsci s různými přenosnými nemocemi, mají svrab, plísň apod. tyto prostory jsou ale stoprocentně hygienické, snadno omyvatelné a nadržují se v nich žádní parazité. A hlavně nádherně zapadají do přírody, kterou jsme zde obklopeni. Šlo mi o to, aby nenarušovaly ráz krajiny. A to se povedlo. Celý areál je zbudován ze dřeva. Na zahradě jsem nechala vysázet vzrostlé lesní stromy. Jednou budou žít pejsci v lese.

Píšete, že používáte „speciální osvědčené fyzioterapeutické a psychoterapeutické procedury“, mohla byste nás s nimi blíže seznámit?

Pejskům, kteří mají potíže s pohybovým ústrojím, provádím rehabilitaci, používám magnetoterapii, ekektropunktu, laserovou lampu a mám k dispozici i běhací pás. Dělán jim rehabilitační a uklidňující masáže, masáže teplými lávovými kameny a různá cvičení. Míchám také Bachovy květové esence na psychické potíže. Pejsci k nám jezdí nejenom špatní fyzicky, ale také psychicky. Masáže s nimi dělají divy. Dále u mne dostávají homeopatika. Snažíme se s naším veterinárním lékařem o přírodní a alternativní léčbu. I když té chemii se také v některých případech zcela nevyhneme.

Musím říci, že mě opravdu mile překvapilo zázemí pro pejsky. Jistě nebylo a není jednoduché to vše financovat, jak to zvládáte?

Hned ze začátku se mi podařilo sehnat velikého sponzora, který nám zaplatil deset vyhříváných pokojíčků. Dále mám povolenou veřejnou sbírku a transparentní účet, kam lidé posílají peníze. Naštěstí je stále pořád dost těch, kterým není lhostejný osud týraných zvířat. Z této sbírky hradím veškerý provoz. Každý rok předkládám všechny své účty ke kontrole krajskému úřadu.

Kdo vám pomáhá s péčí o zachráněné pejsky?

Jsem na veškerý provoz sama, pouze mi sem dvakrát týdně jezdí jeden manželský pár, který několik pejsků venčí. Jinak dobrovolníků je strašně málo. Občas někdo přijede pomoci vyvenčit, ale to je jenom nárazově. Stále hledám parťáčku, která by mi s provozem a péčí o pejsky pomohla. Jenom musím podotknout, že tady je veškerá činnost dobrovolná, žádné mzdy se vyplácet nemůžou. I já vše dělám bez nároku na honorář. Jsem tady tři sta šedesát pět dní v roce bez jediného dne volna.

Co na vaši činnost říká rodina?

Můj manžel mě naprosto podporuje a živí mě, bez jeho podpory a pomoci bych to nezvládla. A dcera s přítelem mi přijedou pomoci s pracemi, na které sama nestačím.

V „normálních“ útulcích se často stává, že lidé osvojeného pejska po čase vrátí, jak jste na tom vy?

Ano, už se mi jich také několik vrátilo. Teď se mi to stalo po třech letech s adoptovanou Donou. Prostě to někdy nevyjde. Může se v té rodině i cokoli stát. S tím se musí počítat a v adopční smlouvě mám podmínku, že se pes musí vrátit zpátky k nám. Pak mu hledám znovu nový domov.

Probíhají nějakým způsobem kontroly péče o psa u nového majitele?

Samozřejmě, že kontroly probíhají. Pokud je pejsek v našem okolí, jezdím na ně sama. Pokud je to dál, tak tam posílám své přátele. Se všemi majiteli jsem celá léta ve spojení, posílají mi fotky, videa apod. I za mnou s pejsky jezdí. A to mám vždy velkou radost, když vidím, jak jsou konečně šťastní.

Připravujete ve své péči ještě nějaké změny a vylepšení nebo jste naprosto spokojená se stávajícím stavem?

Nyní je vše hotovo, už mě čekají jenom nějaké drobnější úpravy. Je to vše podle mých představ a naprosto vyhovující, hlavně pro pejsky. Letos už nic nového v plánu nemám.

Zajímala by mne ještě jedna věc. Pokud má kdokoliv podezření na týrání psů, jak se v takovém případě zachovat a kde nebo komu to lze ohlásit?

Při podezření na týrání se musí volat Policie ČR, nahlásit to na obecním, či městském úřadě a oznámit to písemně i na příslušnou veterinární správu. A hlavně se nenechat odbýt!

Asi budu znát vaši odpověď předem, přesto se však na závěr nemohu nezeptat, co byste obecně popřála všem psům?

Přeji si, aby všechny živé bytosti byly šťastné. Nejenom psi, ale i všechna hospodářská zvířata, která zažívají neskutečná utrpení.

Děkuji vám za rozhovor

Iveta Panýrková
Foto: archiv Rafael

DONA

Nádherná kříženka pitbull teriéra a amerického stafordšírského teriéra byla po třech letech vrácena z adopce. I to se může stát. Někdy se změni rodinné poměry, a čtyřnohý přítel je tak trochu nadbytečný. Je jí pět až šest let. Donečka je velmi přátelská a radostná fenečka, tedy k lidem a k dětem. Je vidět, že jí chybí správné sebevědomí, a tak útočí na každého jiného pejska. S fenkami se nesnese vůbec, psy si vybírá. Když vidí kočku nebo nějakou jinou zvěř, tak se může zbláznit. Všechno se dá zvládnout, a taková veselá holka se určitě bude ráda učit, ale potřebuje zkušeného a aktivního páníčka, který s ní bude hodně pracovat. Za házení míčků a klacků je ochotná udělat vše. Není vhodná do bytu.

«Práce, kterou paní Iva odvádí je více než záslužná. Co myslíte? Chcete-li pomoci, pak jistě můžete. Jak se říká, každá koruna dobrá a pravidelná podpora útulku zajišťuje finanční stabilitu, nezávislost a akceschopnost.»

Číslo transparentního účtu: 2200502362/2010

Všechny výdaje a potřebné informace pak můžete sledovat na www.rafael-ops.cz.

Internetový kynologický magazín eCanis

redakce@ecanis.cz

Šéfredaktorka

Iveta Panýrková

panyrkova@ecanis.cz

Redakce

Naděžda Aronová, aronova@ecanis.cz

Iveta Panýrková, panyrkova@ecanis.cz

Michaela Weidnerová, weidnerova@ecanis.cz

Project manager

Michal Svoboda

michal@crnet.cz

Sídlo:

eCanis media, s.r.o.

J. Boreckého 1002/21

370 11 České Budějovice 2

Tel. +420 722 613 220

www.ecanis.cz

Další číslo vychází

16. září 2018